

NOVI LIST

REDACCION Y ADMINISTRACION:
RECONQUISTA 268
BUENOS AIRES

Rokopisi se ne vračajo

“EL NUEVO PERIODICO”

Leto I.

BUENOS AIRES, 30 SEPTIEMBRE 1933

Štev. 2.

NAROČNINA: Za Juž. Ameriko in za
celo leto \$ arg. 5.—, za pol leta 2.50. - Za
drugo deželo 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.
LIST IZHAJA OB SOBOTAH

Močan potres v Srednji Italiji

Osem mrtvih in dvajset težko ranjenih - Tisoč dvesto hiš porušanih ali močno poškodovanih - poročila iz posameznih mest

Potresni aparati italijanskih opazovalšč so zabelžili v torek zjutraj močne potresne sunke, ki so pričeli ob 4.33 ter trajali približno deset sekund. Potres je zadel obsežen del italijanskega polotoka in njegovo središče je bilo v Abruzzih. V prvem hipu so v Rimu sodili, da ne more biti hudega, a čez nekaj časa so začele prihajati iz raznih krajev Srednje Italije vzemirlijeve vesti, ki so poročale ne samo o materialni škodi, marveč tudi o človeških žrtvah:

Najbolj prizadeta je pokrajina Chieti, kjer je potres povzročil škodo in človeške žrtve v 14 občinah. Našteli so samo v tej pokrajini deset mrtvih, kakšnih 150 ranjenih in približno tisoč pet sto hiš napol porušanih.

Sulmona, mesteca, ki šteje 10 tisoč prebivalcev, je tudi strašno trpelo; tu je skoro ni hiše, ki bi ne bila občutila posledic potresa. V Sulmoni se je zemlja tresla celih dvajset sekund, brez prestatka. Od 2300 poškodovanih hiš bodo morali zrušiti preko 400.

Tudi v Pescari je potres povzročil škodo, a ne v tako veliki meri. Jetnišnico so morali izprazniti ter spraviti jetnike v drugo poslopje, ker je jetnišnico močno streslo in obstoja nevarnost, da se podere. Kmetje zagotavljajo, da so videli sikati iz zemlje dolge plamene.

V sredo je vlada objavila uradne podatke o nesrečah in škodi, ki jih je povzročil hudi potres. Tisoč dvesto hiš je porušanih ali pa prav močno poškodovanih.

V Lama dei Peligni je dvesto hiš v takšnem stanju, štiristo se jih je zrušilo, pa je še drugim dvesto potres naredil večje razpoke v zidovih. V Taranti in Peligni se je zrušilo 70 hiš, dvesto pa jih je močno poškodovanih.

V Civitelli M. Raimondo je potres porušil petdeset hiš, sto jih stoji le še za polovico pokonci in sto petdeset jih je močno poškodovanih.

V Farri San Martino se je deset hiš spremenilo v kupe ruševin, dvajset jih je prav močno poškodovanih in v 150 drugih je opaziti velike razpoke v zidovih.

Podatki o človeških žrtvah so sledeči: osem mrtvih in osem in trideset ranjenih; od teh je težko ranjenih dvajset.

Ni nobenega dvoma, da bi bil potres povzročil gotovo mnogo večje število žrtev, če bi ljudje ne bili zbežali iz hiš že ob prvih tresljajih. Poročila pravijo da je tretji potresni sunek imel največjo moč; hiše, ki so se tedaj začele rušiti, so pokopale one stanovalce, ki niso takoj hoteli zapustiti svojih domov.

Kakor je razumljivo, se je ubogega ljudstva lotila strahovita panika, ki je spočetka le še bolj naraščala, ko so prvim tresljajem zemlje sledili še mnogi ponavljajoči se sunki.

Potres so slišali tudi v Rimu, Neaplju, v Lombardiji in drugih krajih, a ne tako močno, saj je bil, kakor smo že omenili, njegov epicenter v Srednji Italiji, kjer je tudi povzročil največ skode.

Poslednja poročila pravijo, da se je prebivalstvo že nekoliko pomirilo. Oblasti so takoj poskrbele za prvo silo. Posebni vlaki so prinesli v opustošene kraje živeža in zdravil.

Cerkve so ostale odprte celo noč in so bile polne vernikov.

Poplave v Ljubljani in Celju

Poročila, ki so prispela te dni iz evropskih obveščevalnih središč, pravijo, da je bilo tudi v Ljubljani slišati precej močan potres ter da so obenem nastopile poplave, ki so povzročile mnogo škode ter skoro izolirale mesto. Tudi iz Celja poročajo o velikih poplavih, vendar pa so novice še nepopolne in si ni mogoče ustvariti jasne slike o obsegu in škodi, ki jo je povzročila ta naravna katastrofa.

Trgovinska pogajanja med Italijo in Argentino

Argentinski posebni misiji, ki je odšla v Italijo pod vodstvom g. Ramosa Melije, se je po dolgotrajnih težkih pogajanjih končno posrečilo doseči sporazum glede raznih vprašanj, ki so v zvezi s trgovino med Italijo in Argentino.

Dogovor, ki sta ga v torek podpisala v Rimu izredni argentinski poslanik ter ministrski predsednik Mussolini, se nanaša na tranzit blaga ene izmed pogodbenih strank preko ozemlja druge ter se v tem pogledu državi obvezujeta, da ne bosta ovirali tega prometa; obsega nadalje razne določbe glede uvažanja pridelkov, glede aplikacije uvoznih carin itd.

Vsekakor pa lahko smatramo ta rimski dogovor le kot nekaj uvod za nadaljnja pogajanja, ki naj dovedejo do sklenitve popolne trgovinske pogodbe med italijansko in argentinsko vlado. Dogovoru je v isti

CARINSKI DOGOVOR Z ANGLIJO

V torek zvečer je bil podpisan v Buenos Airesu carinski dogovor med Argentino in Anglijo. Ta dogovor je dopolnilo k trgovinski pogodbi, ki jo je bil sklenil podpredsednik dr. Roča v Londonu.

ni tudi dodana dopolnilna izjava, v kateri se vladi obvezujeta, da bosta nadaljevali pogajanja.

BEDA IN LAKOTA V UKRAJINI

Cepprav je sovjetski tisk zatrdjeval, da je letos žetev posebno dobra, je vendar gotovo, da vlada v sovjetski Rusiji in Ukrajini lakota, zlasti v pokrajinah ob Doncu, kjer je položaj posebno strašen. Kakor govore, je v nekem mestecu pri Stavropolu umrlo okoli tisoč ljudi zaradi gladi. Nemške kolonije v Ukrajini je lakota skoraj popolnoma uničila. Cepprav je sovjetska vlada izdala najstrožje odredbe, da se vesti o lakoti ne razirijo, se vendar širijo in potrjujejo. Najbolj jih potrjuje vlada sama, ki je sklenila podvojiti cene kruha v sovjetskih kooperativah. Temu ukrepu je namen izenačiti ceno kruha v kooperativah s ceno na svobodnih tržiščih, toda izenačenje je nemogoče, ker imajo krušne cene na svobodnih tržiščih že čisto inflacijski značaj. Koliko stane na svobodnem trgu v Ukrajini funt kruha, se najbolje vidi iz tega, da mora človek delati tri dni v sovjetski tovarni, da si zasluži denar za nakup funta črnega kruha.

STRAŠEN VIHAR RAZNE VESTI V MEHIKU

Mesto Tampico opustošeno — Na stotine mrtvih — Prebivalstvu preti huda beda.

Pretekli ponedeljek je silovit orkan razdeljal obsežno pokrajino okrog mehiškega mesta Tampica ter opustošil mesto samo. Poročila, ki prihajajo iz prizadetih krajev, pravijo, da je vihar povzročil pravcato katastrofo. Veter je pihal s takšno silo, da je rušil hiše, izrival drevesa in telefonske ter brzojavne droge. Obenem je nastopila tudi poplava in zajela dobro polovico Tampica.

Orkan je povzročil mnogo človeških žrtev, katerih število se ceni na par sto, a ni še natančno določeno, ker so zveze z opustošenimi kraji prekinjene in v Tampicu samem še vedno izkopavajo trupla izpod ruševin.

Ona javna poslopja in cerkve ki so ostale nepoškodovane, oziroma, ki se vsaj niso zrušile, so natrpene z ranjenci. Mesto nudi strašno sliko grozovitega opustošenja. Živež je že začel primanjkovati in preti prebivalstvu huda beda. Vlada je začela brž organizirati pomožno akcijo in je predsednik republike Rodríguez objavil poziv na narod, naj priskoči prizadeti pokrajini na pomoč z gmotno podporo.

Komandant nemške ladje “Kiel”, ki se nahaja v tamiškem zalivu, je brzojavil, da groznega opustošenja v Tampicu sploh ni mogoče opisati z besedami in da je velik del mesta pod vodo, ki je ponekod do pet metrov globoka.

“KLUB SREČNIH DUŠ”

Na Angleškem so ustanovili klub, ki šteje že kakšnih 50.000 članov in katerega smoter ni mogel biti nikdar tako aktualen kakor v naših dneh.

Vsak član tega kluba se mora namreč obvezati, da bo z dejanjem in nasvetom delil med ljudi radost, vedrost, optimizem.

Clani “kluba srečnih duš”, kakor se imenuje novo združenje, se ne omejujejo na to, da bi žalostnim in življenja sovražnim soljudem pridigovali o lepem življenju, temveč morajo svoje besede podpreti tudi s praktični dejanji. Osnovali so velik sklad, ki bo omogočal revnim otrokom bivanje na zraku, v svetlobi na soncu, osnovali so poseben oddelk za samomorilne kandidate, ki stoji pod vodstvom uglednega londonskega zdravnika za živčne bolezni. Dali so mu na razpolago velike vsote, da bo lahko v polni meri vršil svojo nalogo. Vsak član se mora nadalje obvezati, da bo po svojih močeh skrbel nesrečnikom za kruh in delo.

Klub ima veliko knjižnico, ki je sestavljena vsa na principih vedrega svetovnega naziranja. Samo knjige, ki življenja ne zanikujejo, smejo priti v to knjižnico.

Skupina francoskih parlamentarcev potuje te dni po Italiji. Tej prvi povojni ekskurziji zastopnikov francoskega naroda po fašistovski Italiji pripisujejo gotovo važnost v prizadevanjih za zblizanje med Italijo in Francijo. Vredno je omeniti, da so v poslednjem času popolnoma utihnile tudi časopisne polemike na obeh straneh Alp, ki so bile včasih zelo hude in so se pogostokrat obnavljale.

Ugrabitelj Lindberghovega sina še zmerom iščejo. V Antverpenu so zaprli te dni tri sumljive osebe. Tamošnji policije je prišel v roke eden izmed onih bankovcev, ki jih je bil Lindbergh izročil v odkupnino za svojega sina.

Radi eksplozije parnega kotla na lokomotivi tovornega brzovlaka, ki je vozil med Sofijo in Plovidvom, je bilo uničenih dvajset vagonov. Lokomotivo samo je eksplozija vrgla stirisdeset metrov daleč proč od tračnic. Nesreča se je zgodila v bližini Kosterca, ko je vlak vozil s polno paro.

Med Moskvo in Tokijem je zavladala precejšnja napetost, ker je mandžurska vlada napovedala reorganizacijo kitajske vzhodne železnice, kar pomeni, z drugimi besedami, da namerava izriniti iz uprave sovjetske funkcije. Ruska vlada je celo namignila, da bo smatrala takšno postopanje kot povod za prekinitev diplomatskih odnosov z japonsko vlado, ker smatra, da so Japonci odgovorni za vse ono, kar počneja mandžurska vlada.

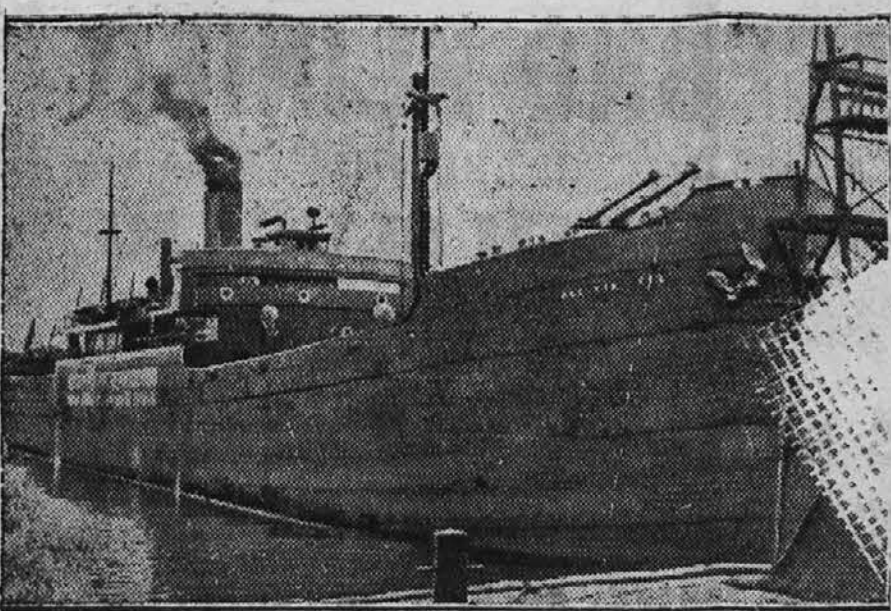
Tudi v Fordove delavnice so uvedli zakonik Rooseveltovega obnovevenega urada. Znano je, da se je Ford precej časa upiral temu; ni hotel dovoliti, da bi se v njegovih tovarnah znižal delovni urnik od 40 na 35 delovnih ur. Svojo originalno trmo je pokazal tudi sedaj, pri uvedbi delovnega zakonika: skrčil je delovni teden še bolj, nego je zahtevala NRA, namreč na 32 ur.

Jesenski viharji so obiskali več pristanišč ob Jadranskem in Sredozemskem morju. Na “Lidu” v Benetkah je neurje povzročilo za dober četrt milijona lir škode. Tudi v Trstu so imeli preteklo soboto viharno vreme.

Habsburški princ Oton je te dni pisal županom treh avstrijskih mest pisma, v katerih pravi, da bi rad prišel spet v deželo svojih očetov brant neodvisnost Avstrije pred njenimi nasprotniki. Monarhistično gibanje v avstrijski republiki se je v poslednjih tednih spet ojačilo in ga tudi Dollfussova vlada podpira.

Živahne volitve so imeli preteklo nedeljo v švicarskem mestu Curihu. Volili so občinske svetovalce. Prišlo je do pouličnih spopadov med socialisti in fašisti ter je bilo pri tem ranjenih dvajset oseb.

Nemške novinarje so izgnali iz Rusije. S tem je hotela sovjetska vlada odgovoriti na postopanje nemških oblasti, ki so te dni aretirale v Lipskem dva ruska časnikarja, katera sta bila poslana v Nemčijo, da poročata o poteku procesa proti komunistom, katere policija dolži, da so zapalili poslopje državnega zbora.

“PACIFIC FIR” — ladja, s katero bo admiral Byrd raziskoval ledene pokrajine okrog Južnega tečaja

O odnosajih med Italijo in Jugoslavijo

V francoski reviji "L'Europe Nouvelle" je bivši italijanski zunanji minister grof Sforza objavil članek, v katerem razpravlja o vprašanju, na katerega se nanaša naslov tega članka. Znanj politik pravi:

"Med mednarodnimi paradoksi, kih jih bodo nekega dne navajali kot znak duhovne decadence povojne Evrope, gotovo ne bo najmanjši paradoks o današnjih jugoslovensko-italijanskih odnosajih.

Studij tega razmerja je še posebno zanimiv, kar je pakt četvorice odstranil vsaj navidezno za tem paradoksom skrito nevarnost diplomatskih zapletljajev. Ponavljam, navidezno, kajti v resnici ne more iz zveze mogočnejev priti nič dobrega za mir. Najjasnejši dokaz temu je slični poskus po napoleonskih vojnah — Sveta aliansa. Zveza velesil ali ničesar ne pomeni ali pa se nagiblje k nasilnemu reševanju problemov, ker vsaka velesila že po svoji miselnosti misli, da sila lahko ustvarja pravico.

V Evropi se o jugoslovensko-italijanskih odnosajih zadnje mesece ni mnogo govorilo. Navzlic temu so ti odnosaji danes še vedno eno najboljčutljivejših vprašanj našega kontinenta, zato tudi zaslužio, da si jih natančneje ogledamo.

Ker sem tudi jaz svoječasno sodeloval v odločilnem in zgodovinskem trenutku za odnošaje med obema narodoma, se bom, da ne bi izgledalo, kakor bi se hotel sedaj izgovarjati, omejil le na gola in suha dejstva.

Zakaj sem uvodoma rekel, da predstavljajo današnji jugoslovensko-italijanski odnosaji paradoks?

Francija si je po vojni pridobila nazaj Alžacijo Loreno, kljub temu pa njen najnevarnejši sovražnik danes še vedno živi na vzhodni meji. Angliji je uspelo, uničiti nemško brodogradnjo, izgubila je pa obenem svojo stoletno pomorsko nadoblast; Amerika je izšla iz vojne v blagostanju, kakor ga ni nikdar prej poznala, kmalu je pa uvidela, da se za tem navideznim blagostanjem skrivajo le nevarnosti neuravnovešenega gospodarstva. Edino Italija je dosegla svoj najvišji cilj: popolno uničenje svojega večnega sovražnika, habsburškega cesarstva. Razbitja Avstro-Ogrske si pa ne moremo predstavljati brez rojstva novih nacionalnih držav, pred vsem Češkoslovaške in Jugoslavije.

Naravnost nemogoče je torej, da bi se istočasno razbilo avstrijsko carstvo, a bi obenem tudi Jugoslavija izginila z zemljevida. Poskus borbe za propad Jugoslavije pomeni torej isto kot zavedno ali nezavedno delo za obnovo nekdanjega habsburškega carstva, zgrajenega na propadlem "divide et impera".

12. novembra 1920, sem podpisal v Rapallu pogodbo z Jugoslavijo, ki je dala Italiji popolnejšo alpsko mejo kakor jo je Italija kdaj imela v rimskem imperiju, poleg tega še celo Istro, otoka Lušin in Čres, mesto Zadar ter posebne privilegije Italijanov v Dalmaciji, slednjič še neodvisnost Reke, ki bi postala italijansko mesto, obdržala bi pa svojo tradicionalno avtonomijo. Zdela se mi je, da je taka rešitev mnogo boljša za gospodarski razvoj Reke ka-

kor pa enostavna aneksija, kar so dogodki kasneje tudi potrdili. Zato sem pa opustil naše zahteve po Dalmaciji, ker predstavljala tam slovanski element več kot 95 odstotkov prebivalstva. Sam Mazzini, prerok naše ga preporoda, je pisal v svojih "Slovanskih pismih", da mora Dalmacija pripadati Slovanom! Za velesilo, kakršna je Italija, bi posest Dalmaciji pomenila le izgubo diplomatske neodvisnosti, ker bi bili potem vsi njeni interesi v Evropi. Afriki in Aziji žrtvovani za posest tega ozemlja, odtrganega od našega polotoka in brez vsake gospodarske vrednosti.

Pred vsem sem pa želel, da bi Reka živel in ne umrla. Zato je bilo treba zainteresirati Jugoslavijo na življenje te luke. Moja misel je bila, ustvariti za Reko pristaniški konzorcij med Italijo, avtonomnim mestom Reko in Jugoslavijo. Štiri leta kasneje pa, ko je bilo ozračje mnogo manj napeto, je tedanja fašistična vlada opustila misel na konzorcij reškega pristanišča. V Rimu so rajši imeli enostavno aneksijo Reke, zato so pa dobili današnji uspeh: starodavno jadransko mesto ima danes približno toliko življenja kakor razrušeni Pompeji.

Politika fašističnega režima proti Jugoslaviji se je že večkrat spremenila. Najprej je fašizem zavzel prijateljsko politiko do Beograda, tako da se je celo v tako krotkem parlamentu, kakor je fašistični, našel poslanec Giunta, ki je vzkliknil: "Na današnja politika ni nič drugega kakor obnovljena Sforzina politika!" Kmalu se je pa pojavila cela vista incidentov in nasprotij. Včasih so ti incidenti izgledali naravnost hudi in nevarni, v resnici pa je italijanski narod postal skeptičen, tudi v tej stvari, kakor je ostal več ali manj skeptičen pri vseh fantastičnih variacijah fašističnega režima.

Življenjski interesi vsakega naroda pa se slednjič morajo le uveljaviti. Če bo Italija hotela ohraniti uspehe svoje zmage, s katero je strla anahronizem habsburške monarhije, bo morala stremeti za tem, da obdrži in okrepe svoje državne edinice oni narodi, ki so se rešili madžarsko-nemškega jarma. Zavedajoč se svoje moči in življenjske sile, bi morala Italija dalje gledati na to, da čimprej preneha staro nasprotstvo med Srbi in Bolgari in tam nastanejo pogoji za vsem z Jugoslavijo."

IZ BUENOSAIREŠKE KRONIKE

Ne puščajte stanovanj brez nadzorstva!

To je že vsakdanja zgodba, da se v tako velikem mestu, kakršno je Buenos Aires, zgodi skoro vsak dan, da uzmoviči obiščejo nenadzorovana stanovanja ter odnesejo, kar se odnesti izplača. Saj so tudi takšna "podjetja" v večjem obsegu že večkrat zabeležena v tukajšnji kroniki; da pridejo, namreč, tatovi kar z vozom ali kamijonom "de mudanza" ter popolnoma izpraznijo stanovanje. Vlom v stanovanje je torej že vsakdanja zgodba in bi o njej na tem mestu ne govorili; a pri tem slučaju, ki ga hočemo tu zabeležiti, je pa le nekaj neobičajnega: tatovi, ki so vdrli v stanovanje nekega Gagliardija, v ul. Belgrano 2651, so odnesli zlatenine in drugih dragocenosti v vrednosti od deset tisoč pesov. In takšnega plena pač ne najdemo v vsakem stanovanju.

Nesrečnemu oškodovancu ni preostajala druga tolažba, nego ona, ki mu jo je dal načelnik komisarije, pri kateri je prijavil tatvino, in ki mu je obljubil, da bo varnostna oblast naredila vse, da izsledí tatove.

Krvav spopad med brezposelnima
Tri in štiridesetletni Španec Ibarra je stopil pred nekaj dnevi k policaju, ki je stražil na nekom oglu ul. Belgrano, ter mu povedal, da je v spopadu nevarno poškodoval nekega brezposelnega tovariša, 37-

svobodno združitvev južnoslovanskih narodov, kjer ne bo nihče zahteval vloge voditelja ali razsodnika.

Zares, če imata dva naroda interes korakati roko v roki, tedaj sta to Italija in Jugoslavija. Ponavljam danes ravno tako kakor že pred leti v italijanskem parlamentu, ko je bil zrak poln sovrašstva in sumničenj: "Oba naroda se morata sporazumeti. Če nočeta tega narediti sporazumno in zlepa, tedaj ju bo k temu nekega dne prisilila železna roka stvarnosti."

Ne vem, če bodo nemške zahteve pod sedanjjo hitlerjevo vlado imele za posledico, da bodo fašistični voditelji uvideli nevarnost, ki si jo predstavljajo "tretje carstvo", segajoče tik do vrat Trsta. Če bi se to zgodilo, tedaj bodo mogoče celo fašistični voditelji spoznali, da je za Italijo naravnost življenjska zahteva, živeti v prijateljskih odnosajih z državami, ki so nastale iz razpadle cesarske Avstrije, pred-ri in tam nastanejo pogoji za vsem z Jugoslavijo."

letnega Portugalca Carmono, ki da leži nezavesten v pristanišču. Za prazen nič sta se bila sporekla in ga je bil Carmona ranil v roko z nekim orodjem; Ibarra je tedaj zgrabil za svinčeno cev, ki jo je našel v bližini, ter lopnil napadalca parikat po glavi. Šele čez nekaj ur je opazil, da je stanje Carmone nevarno in je obvestil policaja.

Carmono so našli nezaveznega. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je pa kmalu izdihnil. Oblasti so Španca pridržale v zaporu ter uvedle preiskavo.

VELIK POŽAR

Pretekli ponedeljek zvečer je začelo nenadoma goreti v petem nadstropju poslopja, v katerem ima delniška družba "Mercado ve Abasto Prodeedor" instalirane svoje hladilnice; poslopje se nahaja blizu pravega tržišča, ki se sedaj obnavlja.

Ogenj se je širil z veliko brzino, dolgi zublji so začeli sikati iz poslopja ter oblizavati stene od zunaj; ogromen oblak dima se je dvigal proti nebu. V petem nadstropju, kjer je nastal požar, je bilo nato-vojenih mnogo lesenih zabojev, ki služijo za prevažanje jajc. Zato so se plameni širili z bliskovito naglino.

O obsegu požara si lahko sami ustvarimo sliko, če pomislimo, da se je 160 ognjegascv moralo boriti celih šest ur proti plamenom, preden se jim je posrečilo omejiti požar. Lepo število ognjegascv je moralo ostati še ves terek na licu mesta ter so skrbeli, da bi se nevarnost spet ne povrnila. Nekaj ognjegascv je tekom gašenja zadobilo razne poškodbe, dva pa je dim skoro zadušil.

Ni ne vedo, kako da je začelo goreti, domnevajo pa, da je ogenj povzročila neprevidnost kakšnega delavca, ki je nehotе vrgel ogorek cigarete med lesene kište, nakopičene v petem nadstropju. Materijalna škoda je občutna.

"Austria-Press"

Ugledno glasilo avstrijske kolonije v Južni Ameriki je objavilo pretekli teden posebno številko, da proslavi 250. obletnico osvoboditve Dunaja od turškega obleganja. Ta slavnostna številka je bogato opremljena s slikami, prinaša prispevke odličnih avstrijskih osebnosti, dalje pismo dunajskega kardinala Innitzerja ter sliko s posebno posvetitvijo, katero je povodom te proslave poslal listu predsednik argentinske republike gen. Justo.

Beležke

Kako neprevidni in lahkomiselni so včasih ljudje z eno izmed največjih dobrin, ki jim jih je Bog dal: s svojim zdravjem. Koliko jih je, ki nočejo nič slišati o zdravniku, ko čutijo, da jim zdravje ni v redu, pač pa se slepo zaupajo mazaču.

Curandero.

To besedo ste gotovo že slišali in boste tudi vedeli, kaj pomeni: po naše bi se morda reklo "mož, ki zna" ali "mož, ki zdravi". Vedeli boste tudi, da gre o vsakem takem curanderu glas, da je ozdravil človeka, katerega meseca h "curanderu" Ange mrtvega, a ga je on rešil, ko so mu bile še minute štete.

Če izvršuje curandero svoj posel že več let, tedaj govore ljudje o celi vrsti takšnih čudežnih ozdravitvah. Njegov sloves se širi in narašča kakor plaz: izpahnjeni prst se spremeni v zlomljeno nogo, navaden prehlad v hudo pljučnico itd. Pripovedovalka (ker so po navadi ženske tiste, ki delajo mazačem reklamo) nikoli ne pozabi omeniti, da so v vseh teh številnih slučajih vsi zdravniki izjavili, da z bolnikom "ne bo nič več".

Pa vam bom jaz povedal o slučaju, ki je zelo zgovoren in tudi poučen:

Neka gospa Clericuzio je prišla pretekli teden na policijo ter tam povedala, da se je bila zatekla, v drugi polovici preteklega meseca k "curanderu Angelu", ker jo je nekaj bolelo. Don Angelo ji je dal "zdravilo" ter ji predpisal kako in kdaj mora piti. Storila je tako, kakor ji je ukazal, a njeno zdravje se nikakor ni hotelo boljšati. Nasprotno. Tudi v glavi je kmalu začela čutiti bolečine, um ji je začel pešati in z grozo so njeni domaći čez nekaj dni spoznali, da z njeno pametjo ni vse v redu. Skratka: reva je morala v umobolnico, kjer so jo pa v par tednih rešili strašne nevarnosti. Dona Angela je policija izsledila in izkazalo se je, da je to 28-letni (!) Italijan Angelo Toscano. Seveda so ga spravili na varno, ker mu hočejo dati prilično, da bo tudi sodniku razlagal svoje curanderske sposobnosti.

In še ena, ki tudi kaže, kako otročje narmni so včasih ljudje:

Pred približno dvema leti sem bil čital, kako je policija ujela na limanice skupino zlikovcev, ki se je ukvarjala s prodajanjem "strojev za tiskanje bankovcev". Takrat sem se čudil, kako je sploh mogoče najti človeka, ki je tako prepričan o neumnosti svojega bližnjega, da se upa ponuditi mu za sto pesov mašino, s katero "bo lahko tiskal milijone". Mislil se si pač, da je bil to prvi takšen poskus, in da bo tudi poslednji.

Kaj vam ne čitam spet te dni o enakem slučaju! Če bi ne imel zaupanja v resnost lista, ki je to objavil, bi bil sumil, da je kronist osvežil stare spomine, ker mu je primanjkovalo gradiva. A je vsak dvom izključen. Res se je spet dogodilo in sleparja (ta krat sta bila dva) sedita sedaj na varnem. Ovadil ju je bil klient, čigar obraz najbrž ni iskreno tolmačil njegove brihtnosti.

Sedaj pa pravim, da je tisti stroj v teh par letih najbrž tudi "deloval" in morda celo večkrat našel kupca.

Pa da je res najti tako briht-

Z MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calla Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NAŠI KLINIKI SPECIALIZIRANE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA, KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

ARGENTINSKE VESTI

Uradnikove in delavceve pravice

Delavci in uradniki v Argentini se so doslej delili v dve povsem ločeni skupini, ki nista uživali enake zaštite pred zakonom; nista imeli istih pravic in istih ugodnosti. Do čim je za nekatere trgovinske in industrijske panoge ter za državne nameščenice bilo preskrbljeno, da so stara leta delavci in uradniki uživali pokojnino, so bili drugi široki sloji delavstva in uradništva prepušteni delodajalčevi dobri in slabi volji. Človek, ki je garal in se potil leta in leta pri istem podjetju, je bil izpostavljen večni nevarnosti, da ga gospodar odslavi kadar in kakor se mu bo zahotelo. Godilo se mu je, revežu, kakor Cankarjevemu hlapcu Jerneju: ni ga bilo paragrafa, ki bi mu bil zagotovil kakšno pravico, izvirajočo od njegovega dela in njegovega znoja.

Pomanjkljive in zastarele določbe argentinskega trgovskega zakonika niso bile več primerne današnjim časom, ko si tudi socialna pravica utira pot v zakonih, kateri urejajo odnose med posamezniki, ki so udje državne skupnosti. Iz sedanje poslanske zbornice je izšla pobuda, da se ta vrzel dopolni ter se v trgovinski zakonik uvedejo spremembe, ki naj primerno zaščitijo delavca in uradnika.

Po več časa trajajočih razpravah v poslanski zbornici in v senatu, se je zadevni zakonski osnutek spremenil pretekli tork v zakon, ki čaka sedaj le še na odobrenje s strani državnega predsednika.

Ker zanimajo te nove določbe veliko večino naših rojakov, je dolžnost "Novega lista", da jih podrobneje obrazloži svojim bralcem.

Novi členi, ki se bodo uvrstili v shrd shrd 7p s hrshr shrdl trgovinski zakonik (el. 154 do 160), veljajo z uradnike, nameščenice, podrejence, potovalce, poverjenike in delavce, kateri izvršujejo posle, ki so v zvezi s trgovino.

V odobrenem zakonskem osnutku je to večkrat povedano; v posameznih členih se nekaj krat glasi, da se nanašajo na "empleados de comercio, factores, dependientes, viajantes, encargados u obreros que realizan tareas inherentes al comercio". Za delovne odnose med temi nameščenici in njihovimi delodajalci bodo veljala naslednja pravila:

A) Nameščeniceve odgovornosti. Vsak nameščenec je svojemu delodajalcu odgovoren za škodo, ki bi jo mu povzročil namenoma ali pa po lastni krivdi tekom izvrševanja svoje službe.

B) Bolezen. Če nameščenca popade bolezen ali pa postane žrtev nezgode, (in to ne po lastni krivdi) ter ne more izvrševati svoje službe, je delodajalec dolžan plačati nameščencu:

1. Če nima več ko deset let službe: plačo v prvih treh mesecih njegove bolezni ter mu pridržati mesto še za eno celo leto po preteku teh treh mesecev;
2. Če ima več ko deset let službe: plačo tekom prvih šest mesecev bolezni ter mu pridržati mesto še za eno celo leto po preteku teh šest mesecev.

Plača za ta slučaj se izračuna takole: sešteje se vrednost vsega, kar je nameščenec prejel za svoje delo v poslednjih šest mesecih pred nastopom bolezni (v denarju, kot plačo ali provizije in gratifikacije; v blagu, stanovanju in podobnem) ter se dobljena svota deli s številom mesecev (šest). Če bi delodajalec po poteku gori omenjenih rokov od 15 oziroma 18 mesecev hotel odsloviti

nameščenca, ki bi rad spet nastopil svojo službo, mu bo moral plačati odpravnino, o kateri bomo govorili pozneje.

Nameščenec ne bo imel pravice do zgoraj omenjenih ugodnosti če mu za slučaj nezgode ali poklicne bolezni pritiče višja odškodnina v smislu zakona o nezgodah na delu. Sploh velja pravilo, da nameščenec ne sme prejeti dvojne odškodnine za svojo bolezen ali nezgodo.

C) Vojaščina. Če je nameščenec vpoklican pod orožje, ne izgubi pravice do svoje službe dokler ni preteklo trideset dni odkar je bil odpuščen od vojakov.

D) Dopust. Nameščenec ima pravico do plačanega in nepretrganega letnega dopusta, ki je tem daljši, čim več let službe ima Namreč:

10 dni dopusta, če ni v službi več ko pet let;

15 dni za več ko pet in ne več ko deset let;

20 dni za več ko deset in ne več ko dvajset let;

30 dni za več ko dvajset let službe.

O tem, kdaj sme nastopiti dopust, odloča delodajalec.

E) Prenehanje delovnih odnosov.

(Konec v prih. štev.)

NOVE DOLOČBE GLEDE VOLILNEGA REDA.

Koncem preteklega tedna je poslanska zbornica odobrila nekatere nove določbe, ki izpreminjajo oziroma izpopolnjujejo volilni zakon. Po teh novih določbah se bodo vršile državno-zborske in občinske volitve v glavnem mestu istočasno. Iz volilnih seznamov se bodo brisali in torej ne bodo več imeli volilne pravice, takšni državljani, ki je nišo vredni, ker so bili obsojeni radi gotovih zločinov, ali pa zato, ker so družbi škodljivi zaradi svojih nepoštenih in nedovoljenih "delavnosti". Brisali se bodo iz seznamov tudi takšni, ki radi slaboumnosti in drugih vzrokov ne morajo voliti.

Sodno postopanje proti tukajšnjima listoma

Na pritožbo tukajšnjega nemškega ministra je argentinska vlada naročila fiskalnemu agentu dr. Elizaldeju, naj vložijo pri najvišjem sodnem dvoru ovadbo proti nekemu popoldanskemu listu, ki je v svojih stolpcih žalil nemškega kancelarja ter zastopnika nemške vlade v Argentini.

Podobno postopanje se je vložilo tudi proti v Buenos Airesu izhajajočemu in v hrvaškem jeziku pisanemu tedniku "Domobran", ki je napadel našega pred nedavnim pri argentinski vladi akreditiranega polnomočnega ministra g. B. Purića.

Oba lista se bosta morala zagovarjati radi kršitve člena 219 kazenskega zakonika, po katerem so takšna dejanja kazniva, ker lahko motijo pristranske odnose med argentinsko vlado in vladami drugih prijateljskih držav.

Razprava o državnem proračunu

V kongresu se je pričela v tem tednu razprava o novem državnem proračunu in so poslanci že odobrili proračune nekaterih ministrstev.

Predaja državnih poslov

Državni predsednik gen. Justo, ki bo, kakor znano, odpotoval v prihodnjih dneh proti Brazilu, bo v ponedeljek predal državne posle podpredsedniku republike.

ARGENTINA JE VSTOPILA ZVEZO NARODOV

Ker je parlament odobril zadevni zakonski načrt, je argentinska vlada sporočila v Ženevo, da vstopa v Zvezo Narodov.

Skrb za brezposelne

Notranje ministarstvo je predložilo kongresu zakonski osnutek, ki predvideva osnove posebnega Državnega odbora za brezposelne, čigar naloga bo, da skuša zaposliti one ljudi, ki so sedaj primorani držati roke križem.

Kongres bo razpravljal o tem

vladnem predlogu v najbližji bodočnosti.

O predloženem zakonskem načrtu, kakor tudi o poročilu, ki ga spremlja ter o vprašanju brezposelnosti sploh bomo nekaj več spregovorili v prihodnji številki našega lista.

HIMEN!

V soboto se je poročil naš rojak Josip Mlakar iz Starega trga pri Rakeku, Jugoslavija, s Pavlo Lukač, članico Sokola La Paternal, iz Orehka v reški škofiji.

Svatba, ki se je vršila ob veliki udeležbi prijateljev in znancev, v prostorih našega rojaka in trgovca Alojzija Dolščaka in tovarisev, v ulici Castillo 901, je potekla v najlepšem razpoloženju ter so se svatje šele proti jutru razšli.

Pavli in Jožku želimo vso srečo in zadovoljstvo v novem stanu!

Bivša avstrijska cesarica v Bessonu na Francoskem. Za njo stopa nadvojvodinja Adelaida.

DRUŠTVENI VESTNIK

Nedeljska prireditve

Dobro ime, katero so si ustvarili marljivi pevci in poštvalni igralci našega Prosv. dr. I. med buenosaireskimi Slovenci, je privabilo na nedeljsko prireditev mnogo občinstva, ki je napolnilo do zadnjega kotika dvorano v ul. Alsina ter z resničnim zanimanjem sledilo izvajanju posameznih pevskih točk ter prednašanju igre.

Pevskemu zboru se pozna, da stalno napreduje pod vodstvom poštvalnega pevovodje. Žel je zaslužen odobravanje. Tudi pri igralcih je opaziti od prireditve do prireditve stalno napredovanje. Nudili so gledalcem lep užitek.

Po končanem sporedu se je vršila prosta zabava s plesom, ki je potekla prav živahno.

Lahko z mirno vestjo rečemo, da je naše občinstvo preteklo nedeljo izpolnilo svojo dolžnost. In to je prav. Naša društva, ki si prizadevajo, da nudijo, od časa do časa, rojakom nekaj uric lepe domače zabave, zaslužijo, da jih podpremo v njihovem stremeljenju, da se udeležu-

jemo njihovih prireditev ter jim s tem damo moralno in gmotno zaslombo.

DOMAČA ZABAVA

V nedeljo, 1. oktobra t. l. se bo vršila v društvenih prostorih, Calle Donato Alvarez 1486, prva pomladanska domača zabava s plesom, katero priredi Sokol "La Paternal". Pričetek točno ob 17. uri. Udeležencem bo na razpolago dobro preskrbljeni društveni "Buffet". Vabimo vse prijatelje društva, da se udeležijo te domače zabave mnogo številno, ker je dobiček namenjen slovenski osnovni šoli v Villa Devoto!

SOKOL "LA PATERNAL"

priredi v nedeljo, 15. oktobra t. l. 16. uri v dvorani "Salón Buenos Aires", Calle Rioja 452, štiri kvadre od Plaza Once (med ulico Belgrano in Venezuela) Pomladansko veselico s plesom.

Vzpored:

- 1.) "Venček narodnih pesmi", orkester;
- 2.) Dr. Svab: "Se ena", mešan zbor;
- 3.) Ipavec: "Milada", mešan oktet;
- 4.) Oton Zupančič: "Z Vlakom", deklamacija;
- 5.) Dr. Ivo Cesnik: "Konkordat", burka s petjem v dveh dejanjih;
- 6.) Stanko Premrl: "Narobe Svet", kuplet s spremljevanjem orkestra;
- 7.) Telovadba: Proste vaje, člani;
- 8.) Telovadba: Proste vaje, članice;
- 9.) Skupina: Sokol "La Paternal".

Prosta zabava s plesom
Svira orkester Sokola "La Paternal"

STOLPCI NAŠEGA LISTA SO ODPRTI

za vse naše organizacije. Društvene vesti in objave za prireditve je pošiljati na Uredništvo Novega lista Buenos Aires, Calle Reconquista 268

Avstrija usili svojo vojsko na granici Nemske

CERKVENI VESTNIK

CERKVENI KOLEDAR

1. oktober — sedemnajsta pobinkostna, rozenvenska nedelja — slovenske božje službe na Paternalu, Avalos 250, po navadi: dopoldne ob desetih sveta maša s slovenskim govorom in slovenskim petjem, popoldne ob štirih pa rožni venec, litanije in blagoslov.

2. oktober — ponedeljek — spomin svetih angelov varuhov.

3. oktober — torek — spomin svete Terezije Deteta Jezusa. Bila je svetu neznana, čudovito skromna, ponižna in preprosta francoska redovnica Karmeličanka. Umrla je leta 1897. Njena rodna sestra še živi. Leta 1925. je bila svetnicam proglašena. O življenju Male cvetke — tako ji navadno pravijo — so izšle stotine knjig, o neprestnih čudežih na njeno priprošnjo pa pripovedujejo posebni časopisi. Menda je ni danes na vsem katoliškem svetu cerkve, ki bi ne imela kipa ali vsaj slike posvečene temu preprostemu in neučnemu francoskemu dekletu. V Lisieux na Francoskem ji zidajo baziliko, ki mislijo, da bo ena najlepših cerkev na svetu.

4. oktober — sredo — spomin svetega Frančiška, asiškega ubožca, ki se je prostovoljno odpovedal vsakemu imetju in razdelil med uboge, kar je imel, preravno živel in leta 1221. umrl. Za sedemstoletni spomin njegove smrti so pred dvema leti napisali v njegov spomin celo neverni učenjaki kupe knjig in tišoč časopisnih člankov.

5. oktober — četrtek — spomin svetega Plačida in šestintridesetih tovarišev mučencev, ki so bili v Meslini na Siciliji pomorjeni zaradi stanovne vere v Kristusa.

6. oktober — petek — spomin svetega Bruna, ustanovitelja najstrojčnega reda katoliške Cerkve, očetov Kartuzijanov, ki imajo eno svojih naselbin tudi v Pletterjah poleg St. Jerneja na Dolenjskem. — Hkrati prvi petek meseca oktobra. Prilika za spoved v četrtek zvečer ob pol šestih in v petek zjutraj od pol sedmih dalje.

7. oktober — sobota — spomin Marije, Kraljice svetega rožnega venca.

8. oktober — osemnajsta pobinkostna nedelja — slovenske božje službe po navadi.

CERKVENA KRONIKA

Zakrament svetega zakona sta sklenila Stanislava Judita Obersnel in Franc Mahnič. Želimo ji-ma vse dobro!

Uradni vestnik Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko je "Naše duhovno življenje", ki izhaja tedensko in prinaša vse potrebne verske in cerkvene vesti, katekizem za naše male, ljubko otroško povest, članke o domovini in Argentini, in mnogo glik. Pri Slovenski katoliški misiji v Buenos Airesu, Avalos 250, ga dobi na zahtevo vsakdo brezplačno na razpolago. Naročilo po pošti je treba priložiti za vsak izvod znamko za tri centave.

★ SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD ★

VESTI IZ DOMOVINE

V Splitu so se vršile od 5. do 8. septembra velike pomorske svečanosti, katere je priredila "Jadranska straža", ki je ob tej priliki izročila mornarici šolsko ladjo. Proslav so se deležili zastopniki iz vseh krajev države.

Za prehrano brezposelnih je nakazala banska uprava za Zagorje in okolico en vagon pšenice in en vagon koruze. Ko bo žito zmleto, bo moka takoj razdeljena brezposelnim in njihovim družinski članom. Kljub temu, da je na cestah zaposlenih okrog 170 delavcev, pri železniškem kamnolomu pa okrog 50, je še vedno mnogo brezposelnih, ki se dnevno zglasaajo pri občini, proseč za delo. V revirju je mnogo družin, ki pozimi svojih otrok zaradi pomanjkanja čevljev in obleke ne bodo mogli pošiljati v šolo. Občinska uprava je vso bedo že ponovno opisala na merodajnih mestih ter prosila za pomoč.

Osemdesetletnica prve hrvatske srednje šole v Dalmaciji. Leto 1853, je bila v Sinju ustanovljena, poleg samostana sinjskih fratrov, gimnazija, ki je prva hrvatska srednja šola. Nedavno je bila v Sinju ustanovljena državna gimnazija, stara frančiškanska gimnazija pa je sedaj namenjena samo frančiškanskim gojencem.

Smrtna nesreča v premogokopu. Industrijec Hasenbichel iz Konjic je lastnik malega rudnika v Strančah pri Konjicah, ki daje prav dober premog. V rudniku je bilo zaposlenih več delavcev s podpiranjem rova z bruni. Nenadno se je utrgala debela plast kamenja in pokopala pod seboj rudarja Antona Sojca z Bukove gore. Ponesrečenec je dobil hude poškodbe, ki jim je kmalu podlegel. Zapušča ženo in otroka.

Aretacija nevarne razbojniške tolpe. Okrog Ivanja je že od 1. 1922 divjala razbojniška tolpa pod vodstvom bratov Androšinjak. Orožniškom se je sedaj posrečilo, da so zajeli voditelje te tolpe ter jih privedli v zapore varaždinskega okrožnega sodišča. Na begu pa je še 15 nevarnih razbojnikov. Vodja razbojniške tolpe Lovro Androšinjak ima na vesti pet, njegov brat Valentin pa dva umora. Razbojnik so izvršili tudi mnogoštevilne vlome in tatvine.

Žalostna smrt otroka. Posestnika Bežjak Martin in Amalija iz Oblačka, občina Sakušak, sta bila zaposlena na domačem skednju pri mlačvi. Pred hišo sta pustila svojo 4letno rejenko Franciško Budjo, hčerko viničarja iz Oblačka. Dekletce se je igralo z domačo mačko. Oba zakonca sta imela skednja pregled na dvorišče in sta lahko otroka neprestano nadzorovala. Čez čas sta pa vendarle opazila, da je rejenka izginila. Takoj sta jo hitela iskat. Vendar pred hišo rejenke nikakor nista mogla priklicati. Martin Bežjak se je zatorej podal okoli hiše, misleč da je rejenka odšla kam na travnik. Za hišo pa je opazil, da plava v bližnji, poldrugi meter globoki cementni jami kapica, ki jo je nosila rejenka. Takoj je zas-

lutil nesrečo, skočil je po grablje, s katerimi je preiskal jamo in je res privlekel na površje trupelce ubogega deteta.

Nenavadna nesreča s puško. V hiši posestnika Franca Koželja v Česnjicah pri Moravčah se je primerila nenavadna nesreča. Okrog 7. zjutraj se je vrnil g. Koželj z lova domov in obesil puško na steno. Ko se je nato odpravil v hlev, se je pripla-

zil k puški njegov hlapec Gvido Nanut, učenec III. razreda moravske šole. Ko je ogledoval puško, je gospodar zopet stopil v hišo. Fantek se je gospodarja tako ustrašil, da je spustil puško iz rok. Ob padcu na tla se je pa puška sprožila. Naboj je zadel fanta v spodnji del života. Šibre so povzročile hude rane. Nesrečnega fantka je dal g. dekan Cegnar v sveto olje, nakar so ga odpeljali v ljubljansko splošno bolnico.

VEST S PRIMORSKEGA

SE VEDNO IZPREMENJUJEJO IMENA — PREDVOJAŠKE VAJE IN KAZNOVANI STARŠI — POŠTA IN CENZURA — GORIŠKA STRAŽA — ODMEV S SICILIJE — NEPOKORNI MILIČNIKI — NOVA "CASA DEL FASCIO"

Tržaški prefekt je objavil v prvi polovici avgusta nov seznam priimkov, ki jih je izpremenil v italijansko obliko. Seznam obsega približno sto imen. Dasi so italijanske oblasti izpremenile že mnoge Slovence in Hrvate v "Italijane", vendar bodo imele še mnogo posla, če bodo hotele iztrebiti vse slovanske priimke.

Dvajsetletni Fabec Anton iz Ratečevega brda bi moral letos obiskovati predvojaške tečaje. Ker je bil bolan, ni zahajal k vajam, odsotnost pa je opravičil z zdravniškim spričevalom, izdanim od dr. Ambrožiča. Županstvo ni upoštevalo predloženega spričevala, ampak mu je predpisalo 100 lir kazni. Ker je ni hotel plačati, je izročilo stvar sodišču v Bistrici. Sodišče je mladeniču določilo kot zastopnika dr. Ferlugo, ki mu je pa že v naprej povedal, da ni nikakega izhoda in da bo brezposelno moral plačati globo, poleg te pa še stroške.

Obiskovanje teh tečajev, je za našo mladino zelo mučno in velika nadloga. Cel teden se morajo truditi na polju in pehata za kruhom, potem pa v nedeljo še k vajam. Trgaajo čevlje in obleko vse pa brez vsake koristi. Dokler so absolutni tečajev imeli skrajšan vojaški rok, se je skoraj splačalo, danes pa ne več. Poleg tega pa uporabijo oblasti vsako priliko, da jih uvrstijo v sprevede in druge slične fašistične cerimonije. Ko so pred meseci bili na Premu reški avangardisti, so se morali udeležiti vsi "premilitali" sprejema. Hoteli so celo da bi z avangardisti skupaj je, dli opoldan njihovo "menadžo". Temu so se fantje uprli. Vendar pa se morajo mnogokrat pokoriti volji teh prenapetih.

Tržaški listi so objavili seznam ali globo, ker se njihovi sinovi niso prijavili k predvojaškim tečajem, kakor je to že več časa obvezno. Popis prinaša samo slučaje sežanske fašistovske milične legije in so vsa imena slovenska. Tudi ti slučajji pričajo, s kakšni mnaydušenjem izvršujejo krajevci fašistovske nasilne odredbe.

Iz Ljubljane v St. Peter na Krasu rabi brzovlak komaj 1 uro in 45 minut. Osební vlak rabi nekaj več. Koliko časa pa rabi razglednica s pozdrvi, če jo pošlješ po pošti iz Ljubljane v St. Peter? To je zelo kočljivo vprašanje! Pred dnevi je nekdo pripovedoval, da je prejel razglednico iz Ljubljane šele po šestih dneh, drugi, da je prejel pismo po petih dneh. Nekaj gospod iz Bistrice se je pritožil, da je prejel razglednico, na kateri ni bilo drugega kot pozdravi in nekaj podpisov, šele po sedmih dneh od datuma poštnega pečata. Kje zastaja pošta? V vlak, na domačem pošt-nem urad, ali jo pošiljajo celo v Trst v "nadpregled"? Celo v času svetovne vihre, ko je bila, poleg raznih drugih zaprek, vsa pošta podvržena strogi cenzuri, je pri nas pisemska pošta prihajala v redu in v normalnem času! Mogoče pa je Mussolini predpi-

sal "battaglio" tudi za pošto poslovanje. Potem pa nič čudnega!

Pravijo, da imamo letos v Gorici preko 300 policijskih detektivov, ki prav pridno in vestno izvršujejo svoj poklic. Imajo dosti opravila, ker je njihov delokrog zelo obširen in se razteza daleč ven na deželo.

Iz Palerma poročajo, da je v nekem regimentu, ki ima tam svoj sedež, precej Jugoslovancev. Pred nedavnim pa so ponoči (še po polnoči) zbudili vse vojake Jugoslovane. Naglo so poklicali vsakega zase in še predno se je predramil, so ga obsuli s celo vrsto vprašanj ter hoteli vedeti od kje je, govori samo hrvaški in slovenski, ali še kakšen drug jezik itd.

Kaj naj pomeni to čudno postopanje, nam ni znano. Tako ravnaajo z našimi ljudmi po ječah med zasliševanjem. Mogoče vidijo v naših mladeničih, ki služijo vojaški rok v italijanski armadi, kakšno posebno nevarnost?

Skupne vaje redne vojske in milice potekajo v največjem redu. Le žal, da je opaziti le preveč slučajev nepokorščine pri vojakih in še več seveda pri miličnikih. Tako se brata Brun iz Trsta nista odzvala vabilu ter ostala lepo doma (!). Starejšega so kaznovali s štirinajst dnevnim zaporom, mlajšega so pa za kazen pri vezali za nekaj ur. — In ko se bo treba izpostaviti hujši nevarnosti? ("più duro cemento" bi rekli oni).

V prvi polovici avgusta so priredili v Bistrici, oziroma v Trnovem veliko slovesnost. Bivši Sokolski dom, ki je bil pred dobrimi štirimi leti zahrbtno zaplenjen, so prenovili. Popravili so vso notranjost, položili parke, ga dvignili in preuredili tako, da bo vreden imena "Casa del fascio". Tu bo sedež fašističnih organizacij, katere so do sedaj imele svoje prostore v palači reške posojilnice. Tudi dopolavore bo dobil svoje prostore, nadalje bo tu kavarna dopolavora, kino, na kratko povedano, tu bo sedež fašističnih "kulturnih" ustanov. V pritličju je velika dvorana, baje okrašena z zrcali in namenjena članstvu — delavstvu. V prvem nadstropju je druga dvorana, ki je namenjena ostalemu članstvu, to je inteligenci, in ima tudi mal, oder. Poslopje ima zdaj več stopnišč ki so vsa lepo speljana. Na pročelju pa je fašistični znak iz bron. Preteklo nedeljo so slovesno blagoslovili in otvorili ta "kulturni" sedež. Obenem pa so otvorili novo cesto v Trnovem, ki pelje od Mateta do železniške postaje in ki je baje namenjena za trnovsko "promenado". Že na predvečer je bila vsa v zastavah; tudi Sokolski dom je bil dostojno okrašen, za sprejem velikih gostov. Prišel je reški prefekt in baje celo neki fašistični hijerarh iz Rima. Prisotne so bile razne druge fašistične osebnosti iz Reke in iz Bistrice. Iz okolice so pripeljali mladino, včlanjeno v faš-

25-LETNICA PTUJSKIH SEPTEMBERSKIH DOGODKOV

O priliki glavne skupščine družbe sv. Cirila in Metoda, ki se je vršila v Ptuj 12 in 13. septembra 1908, so se odigrali dogodki, ki so takrat globoko vplivali na vso slovensko javnost in ki so še danes mnogim v živem spominu. Letos so v Ptuj in v Ljubljani proslavili obletnico teh dogodkov, ki so imeli važno vlogo v zgodovini našega narodnega preporoda. Iz poročila, o poteku teh dogodkov ki ga je spisal neki očividec, posnemamo naslednje važnejše ostavke:

Še zadnji dan pred Ciril-Metodovo skupščino se ni v slovenskih krogih vedelo, kaj se pripravlja. Nemško časopisje je sicer kazalo veliko ogorčenje nad slovensko drznostjo, ki ne respektira nemškega značaja Orni-gove rezidence, ni pa niti z besedico poročalo o organiziranem navalu nemških bojnikov iz vse južne in srednje Stajerske, zlasti ne o nameravani ekskurziji graških nemških buršev.

Že popoldne 12. septembra so došli prvi slovenski gostje.

Z vlakom sta dospela dr. Žerjav in dr. Fetič z nekaterimi tovariši in nekaj Tržačanov, med njimi tri dame. Ko stopimo iz postaje na ulico, je stala pred nami gosta množica samih neznanih obrazov, vsi oboroženi s palicami. Previdni vojskovodje, so poslali v prvo vrsto tuje pretepače, da bi se izognili kazenskemu zasledovanju.

Pustili so nam samo ozko gaz, po kateri smo lahko šli, in intonirali so "Wacht am Rhein". Zvrstili smo se tako, da smo imeli dame vsredi, in smo nastopili nič dobrega obetajočo pot. Drhal je vdrla za nami in nas obkolila. Nekateri so stekli naprej in ugasnili vse luči v drevoredu. Vpitja, pljuvanja, surovih žaljivk, ki so letele posebno na naslov dam, in divjih groženj ne bom podrobno popisoval. Kjer zavije pot iz drevoreda v mestno ulico, so nam zastavili cesto, hoteč nas izrinuti proti sejmišču in na prosto polje, kjer bi imeli z nami lahko delo. Posrečilo se nam je, prodreti skozi strnjeno vrsto. Tudi drugi poskus, zastaviti nam pot, se ni obnesel.

Ze pri pošti so bili odtrgali od nas dr. Žerjava in dr. Fetiča in bili smo v resnih skrbih, toda policija je imela gluha ušesa. Do Narodnega doma so nam sledili napadalci prav za petami, komaj smo prestopili prag stranskih vrat, so naenkrat zarožljale vse pritlične šipe

stičnih organizacijah, pa tudi trnovska in bistriška mladina je bila zastopana. Na splošno so si zelo dosti prizadejali, da bi ta slovesnost prišla čimbolj d oveljave in da bi ž njo pokazali, kako močne postojanke si je fašizem ustvaril v naših krajih. Ceremonijam je moralo prisostvovati vsa delavstvo zaposleno pri vojaških napravah v Bistrici in okolici in celono, ki je zaposleno pri utrdbah v Snežniškem gozdu. Prisotno je bilo vse vojaštvo, karabinerji in vsi državni uradniki. Kljub vsemu temu pa le ni bilo prevelike gneče in ne veliko ljudstva pri otvoritvah, ki so proti vsemu njihovem pričakovanju izpadle dokaj klaverno. Niti sami se niso mogli preveč navduševati, kajti dobro vedo, da njihovo seme, ki ga sejejo na našo zemljo, ne klije tako kot bi želeli in je mnogokrat že v kali zadušeno.

Narodnega doma, razbite s kamenjem in palicami.

V čitalnici so bili zbrani že prej došli gostje z domačo slovensko družbo. Dospel je bil tudi poslanec dr. Ploj in prinesel s seboj graške večerne liste, ki so nam šele odprli oči o organizaciji nemškega napada in o veliki nevarnosti, ki grozi Slovincem za prihodnji dan. Zunaj pa je vpitje trajalo naprej in šele pozno po polnoči so potihnili zadnji žvižgi.

Kmalu za nami sta prišla od druge strani dr. Žerjav in dr. Fetič, ki sta se srečno izmuznila napadalcem. Dr. Žerjavu so bili oropali klo-buk, dr. Fetiču pa aktovko s spisi. Naslednji dan je bil res napovedani "sprejem pri vseh vlakih". Gruče nemškutarskih pretepačev so patrolirale po mestu, na kolodvoru je bila stalna pretepaška posadka.

Glavna bitka je bila zamišljena ob prihodu dopoldanskega vlaka, s katerim se je pripeljalo večje število skupščinarjev. Od slovenske strani ni bil nameravan niti slovesen sprejem, niti sprevod v mesto. Toda nemški napad je združil Slovence v veliko strnjeno povorko, ki se je mogla bolj uspešno postaviti v bran, kakor skromna peščica prejšnjega večera. Razvil se je veličasten sprevod do Narodnega doma, ne sicer po glavnih ulicah, ki so bile zaprte po policiji, temveč za samostanom in skozi park. Nemški divjaki so naskakovali pred očmi policije slovenske goste, oboroženi s palicami, jermeni in kamenjem. Na Slovence se je vsul dež jajc, napolnjenih z anilinsko barvo, ki je po obrazih in oblekah napravljala velike madeže.

Pred Narodnim domom se je sprevod ustavil. Ogorčeni Slovenci so odgovarjali na napade vzkliki in pesmijo, toda proti njim je imela policija več energije. Komaj so bili gostje v zavetju Narodnega doma, se je zopet vsulo kamenje proti oknom in začelo se je pravo obleganje, ki je trajalo ves dan. Mnogo došlih gostov je bilo ranjenih, drugim so raztrgali in zamazali obleko. Gorje posameznikom ali manjšim skupinam, ki so se prikazale na ulici. Kmetskega posestnika Kuresa so pripeljali vo Narodni dom s široko zevajočo rano na glavi, mlinarja Brenčiča so pretepli do krvi, mu ugrabili listino z denarjem in ga povrhu še aretirali. Tudi

Železniška nesreča pri Srawtonu.

več drugih Slovencev so odpeljali na magistrat. Slovenska deputacija, katero sta vodila dr. Ploj in Roblek, je sicer izsilila izpustitev aretirancev, drugače pa ni kazal župan nobene volje napraviti red in iz vsake njegove besede je odmevala slabo prikrita škodoželjnost.

Ista deputacija je zahtevala od okrajnega glavarja Weissa, da pokliče orožnike, ker policija ne kaže niti volje niti sposobnosti, da prepreči ulična tolovajstva. Weiss pa se je skliceval na nedotakljivost mestne avtonomije, in se le ko smo zagrozili, da bomo sami napravili red in dobili pomoč iz okolice, se je prestrašil in milo prosil navzočega Orniga za posredovanje. Ornig je sicer vse obljubil, pa vedeli smo že naprej, da bo snedel besedo. Med tem se je v Narodnem domu vršila Ciril-Metodova skupščina in pričela veselica. Ves čas pa smo slišali z ulice krik in žvižganje. Če se je kdo prikazal ob oknu, je postal takoj cilj kamenju in jajcem.

Novi napadi so se začeli v poznem popoldnevu, ko so odhajali zunanji gostje na železniško postajo. Nismo jih seveda pustili brez spremstva, toda proti premoči uličnih junakov nismo mogli vseh napadov zabraniti. Prišel je z znani sam Ornig, kakor je bil obljubil, toda ni hotel ničesar videti, niti slišati in je celo dopustil, da so divjaki pred kolodvorom dejansko napadli poslanca Ploja, ki je stal neposredno poleg njega.

Ponoči so se napadi na posamez-

nike nadaljevali. Po vseh ulicah so prežali organizirani napadalci in si dajali z žvižgi znamenja, če se je prikazal kak Slovenec. Na kolodvoru so bili blokirani vsi vlaki. Nočni vlak proti Pragerskemu so deloma zasedli oboroženi buršaki, ki so med vožnja pogasili luči v vagonih in začeli Slovence dejansko napadati, tako da je pokojni Janko Lesničar potegnil zasilno zavoro in ustavil vlak, nakar je z več tovariši peš ubežal najhujši nevarnosti. Pa tudi na Pragerskem kolodvoru so nemški izgredniki, pomnoženi z nemškutarskimi železničarji nadaljevali svoja nasilja. — Domači Slovenci so ostali v obleganem Narodnem domu vso noč, ker so bili šele v dnevni svetlobi kolikor toliko varni pred grobimi inzultii. Zjutraj smo izvedeli, da so skušali nemški pretepači vdreti celo v hotelsko sobo dr. Ploja in da je lastnik hotela le s težavo zabranil zavratni napad.

To je v velikih obrisih slika onega 13. septembra v Ptuj, ki je imel pozneje tako dalekosežne posledice. Ptujski izgredi niso bili spontan izraz ogorčenja ali pojav razburjenih domačih nemških množic. Šlo je za hladnokrvno premišljen napad, zasnovan po voditeljih nemške ofenzivne politike, izvršen po najetih in plačanih ljudeh in ne samo toleriran, ampak naravnost protežiran po avstrijskih državnih oblastih.

O posledicah, ki so jih imeli ptujski dogodki na narodno

probujenje slovenskega naroda, hočemo dodati k tem spominom še naslednje podrobnosti:

Ljubljana je bila prva, ki je z velikimi narodnimi manifestacijami dala duška svojem ogorčenju radi neupravičenih napadov na mirne civilnetodarje, ki so se zbrali v Ptuj. Skical se je v mestni dom protestni shod, na katerega je privrela iz vseh krajev Slovenije ogromna množica ljudstva, ki je napolnila ne samo dvorano, marveč tudi obširni trg pred domom. Nastopil je tu kot glavni govornik tedanji ljubljanski župan Ivan Hribar, ki je poročal o ptujskih napadih. Skušal je pomiriti ljudstvo, ki je bilo močno razburjeno, a v kljub njegovim pomirjevalnim besedam so se stvorile, po končnem zborovanju, dolge in goste povorke, ki so krenile po mestnih ulicah čez Franciškanski most na Marijin trg. Tu se je povorka demonstrantov razdelila v dve koloni, ki sta pa kmalu naleteli na policijske kordone. V Šelenburgovi ulici so manifestantje pretrgali policijske vrste ter krenili pred danje nemškutarsko gnezdo-kazino, kjer so razbili vsa stekla.

Ta dan ni prišlo do hujših incidentov, dasi so se demonstrantje razšli šele pozno v noč. Naslednje dni pa so se protestne demonstracije ponovile. Tudi v nedeljo popoldne so se začele zbirati velike skupine ljudstva na Marijnem trgu. Pred škofijsko palačo je zastavila demonstrantom pot četa vojaštva, ki je na ukaz nemškega poročnika Mayerja začela streljati na bežečo množico. Pri tem sta padli dve žrtvi: črkostavec Lunder in dijak Adamič.

Kri dveh nedolžnih žrtev, Adamič je bil še otrok, je orosila tla bele Ljubljane. Žrtvi nista padli zaman. Narod je ves ogorčen dal naslednjega dne duška svojemu upravičenemu zgražanju. V par urah je Ljubljana oprala svoje nemškutarsko lice ter postala tudi na zunaj slovensko središče Slovenije. Vsi nemški napisi v mestu so izginili. Ljubljanski dogodki so našli

Instituto Médico 339 Callao 339 Dr. Renoulin

Bivši zdravnik v bolnišnici Salaverry, V. Sarsfield
in v bolnišnici Alvear.

Vodi osebno zdravniški zavod CALLAO. Vse klijente zdravijo
zdravniki specialisti

SIFILIS. 606—914. — Moderno zdravljenje.

KAPAVICA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. Prostatitis, vnetja in spolne bolezni.

KRVNE BOLEZNI. — Slaba kri — Šibkost.

SRCE. — Srčne napake — hibe.

ŽELODEC. — Čreva — kislina — jetra.

Pri želočnih boleznih se odpravi njih vzrok. Zdravljenje po načinu profesorja Glassnerja, zdravnika dunajske univerze.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica.

REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.

ŽENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek).

OTROŠKE BOLEZNI. Rakitis — otrpelost.

NERVOZNOST. Glavobol.

Žarki X — Diatermija — Ultravioletni žarki

LABORATORIJ ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaji.

Lastni sanatoriji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah
in praznikih od 9 do 12.

PREGLED \$ 3.—

339 Callao 339

globok odmev tudi v drugih slovenskih krajih; narod se je začel probujati iz otrpelosti in potrpežljivosti ter je na ves glas začel zahtevati svoje narodne pravice. Doba preporoda se je bila pričela.

Naj omenimo še, da je mnogo naših rojakov tirala avstrijska oblast v zapore. Dva sta si v ječi nakopala neozdravljivo bolezen: telovadec in vaditelj Windischer ter nadpreglednik užitninskega zakupa Lotric, ki sta kmali za tem umrla.

K A K O
bi se naročili na naš list?
NIČ NI LAŽJEGA
Pošljite svoj naslov na:
NOVI LIST, Reconquista 268
Buenos Aires

Žena predsednika Roosevelta deli šolarkam mleko.

PODLISTEK

ZASEBNA POLICIJA

Španski spisal l. de Vedia

Potem ko je spoznal, da se soba 47 razlikuje od drugih nič manj ko po številki, je detektiv pripravil prste. In tako naglo se mu je odprla ob prvem potrkljaju, da je naslednji potrkljaj moral naleteti na nasmešek človeka, ki je vzkliknil, prav nič začuden radi povabljenčeve točnosti:

“Le naprej, le naprej! Vstopite in sedite, dragi prijatelj.”

Z vidnim nezaupanjem je sprejel sedež in smotko.

“Vi ste detektiv, mar ne? Dobro, jaz sem pa tat...” — in nasmešek se je razširil v krohotaajoči smeh. “Da, da, gospod. Jaz sem hotelov... tat. Razumete? Nameščen, kakor vi. Jaz sem zasebni tat v službi tega podjetja.”

In pred obiskovalčevim začudenjem, ki je grozilo, da se bo spremenilo v jezo, je brž izbrisal nasmešek ter dejal:

“Nikar ne bodite nestrpni, dragi prijatelj. Mirno poslušajte, pa me boste razumeli. Končno, zaupal sem vam nekaj, o čemer mi je strogo zabranjeno govoriti drugim, posebno pa vam.” In po kratkem odmoru je nadaljeval: “Moja služba ima trolajz, ki je grozilo, da se bo spremenilo v jezo, je brž izbrisal nasmešek ter dejal:

“Razumem. Ali jaz...”

v očeh upravnštva, in, kakor je razumljivo, ne da bi tvegali in čakali, da res pride do prave tatvine. Sedaj pač vidite, ali je p otrebno, da o tem nič ne veste. Drugič, vzbuditi v gostih prepričanje, da ima hotel tako sijajno uredbo in tako strogo nadzorstvo, da se, v slučaju tatvine, ukradeni predmeti vrnejo lastnikom še preden poteče štiri in dvajset ur.”

Vse je bilo jasno, in detektiv je začel prepričevati se, da se ni bil varal glede odkritosrčnosti onega nasmeška.

“In končno, odganjati resnične poklicne zločince, ki se preplašijo, ko vidijo, kako se tu razkrije sleherna tatvina. Ali ste razumeli?”

Ad “Zasebna policija”

“Da, da, ampak”, je vprašal detektiv, “čemu?... čemu mi zaupate vse to?” je dodal z gotovim nezaupanjem.

“Samo to vam moram še obrazložiti. Obvestil sem vas o vsem, da vam predlagam, da delajva sporazumno. Jaz se izpostavljam og vsaki takšni simulaciji, kakor bi se izpostavil pri resnični kraji, kajti, če me izsledijo, dobim lahko tri ali štiri krogle, ali, v najugodnejšem slučaju, me lahko pošljejo v ječo. Kakor si pač lahko mislite, sem moral sprejeti vse te nevarnosti, zakaj le tako sem mogel dobiti službo, in upraviteljeva odgovornost preneha, čo jo jaz pokidam.”

“Razumem. Ali jaz...”

“Vi mi boste pomagali, da se rešim vseh teh nevarnosti. Tatvino

bova izvršila skupaj. Vi mi boste pomagali in boste pazili od zunaj; in če bi naju izsledili, me boste takoj aretirali ter dali razumeti, kakor da ste me zasačili vprav v tistem hipu. Tako se jaz rešim posledic, vi pa se iskazete pred upravnikom in pred gosti, ki se bodo čudili, kako marljivo stražite v hotelu.” “In če se ne izjavim?”

“Tem bolje za oba. Ukradené reči bova prinesla semkaj, in s tem bom jaz izvršil, kar sem obljubil, vam pa bodo takoj naznanili tatvino. Ne da bi se razburili, boste priporočali hladnokrvnost vsem ter jim boste globoko zagotovili uspeh. Navidezno boste izvedli brzo preiskavo, prišli boste sem, kakor da vas je privedla nit vaših raziskovanj, našli boste ukradene predmete, me aretirali vpricho začudenih žrtev in začudenega upravnika ter izjavili, da je zadeva zaključena. Tak uspeh!”

Policaj ni mogel zadržati geste, ki je izražala skromnost, kakor da bi zavrnil hvalo, ki se mu res izkazuje.

“Ker se bom tudi jaz delal prav tako začudenega pred upravnikom ter ga prepričal, da ni mogoče razumeti, kako da ste razkrili mojo tatvino, vam bodo povišali plačo.”

In pred hvaležnim detektivom je namišljeni tat izdelal v vseh podrobnostih načrt za pretvezno veliko tatvino, ki sta jo imela izvršiti še tisti večer, med tem ko bodo navidezne žrtve sedele v veliki jedilnici.

Bila je deseta ura zvečer. Naš človek je sedel pred internim telefonom svoje sobe, v zadnjem nadstropju, ter se je smejal sam s seboj. Predstavljal si je, kaj se dogaja tam spodaj. Kako so se morali presenetiti štirje bogatini iz prvega nadstropja, ko so se vrnili v svoje sobe! In obraz upravnika, ki se dela začudenega? Ah! Najbrž pa le ne bo preveč miren, ko bo zvedel o velikem obsegu tatvine, zakaj, v kljub vsemu, se mu bo pa najbrž le zdelo nemogoče, da bi bil njegov zasebni tat mogel izvršiti vse sam ter se bo bal, da so posegli vmes poklicni tatovi. Debeluhar nesramni, ki je hotel njegovo sposobnost preizkusiti z domačim tatom! Na Dober dečko, dasi nekoliko neroden. Kaj bi bil naredil sam? Nič! Saj ga je dvakrat rešil, da ga niso zasačili sluge. Ampak...

Telefon!...

“Da, gospod upravnik”, je zamogel odgovoriti, dasi je šlo težko radi razburjenja in pa radi skoka, ki ga je bil naredil do telefona. “Tatvina? Štiri? Nikar se ne vznemirjajte. Storitci mi ne bodo ubežali. Vlijte jim zaupanja, onim gospodom, pomirite jih ter recite jim, da se bom takoj lotil posla.”

In na vprašanje vznemirjenega upravnika, je odgovoril:

“Ne, gospod! Alarmirali bi nepotrebno. Le pustite vrata odprta za vse, saj meni ne bodo ubežali, pa tudi če bi se to zgodilo, jih bom vendarle našel, pa naj si bo v zadnjem kotičku sveta. In bo-

dite mirni, saj ne bom rabil revol-verja.”

Toliko zaupanje so vzbujale upravniku besede, ki jih je bil poslušal, da je obesil slušalo in z brezupno gesto ter z mrliškim glasom dejal napeto pričakujocim gostom, zbranim v njegovem uradu: “Bojim se... da ne bomo mogli ničesar več storiti...”

Tolik pesimizem je bil v velikem nasprotju z optimizmom na drugem koncu telefonske žice.

Detektiv je zapustil svojo sobo v teku in, ne da bi čakal na dvigatega pa se je spomnil s simpatijo. lo, je zvrnil svojo gibčnost po stopnicah. Tekel je po enem hodniku, krenil v drugega, se spustil spet v tek, dospel do vrat sobe 47, trikrat potrkal kakor je bilo domenjeno, ter se obrnil proti stopnicama. A k malu je obstal. Ni bil slišal treh udarcev v odgovor, onih od “pripravljen sem”. Vrnil se je. Spet trije udarci, tišina in strašen, tragičen sum. Tresoč se, je zasukal kljuko in odprl vrata ter si med tem želel, da bi na drugi strani našel konec sveta. A od tega se nič ne razlikuje bolj nego tišina prazne sobe.

Nihče. Nič.

“Pa je le bilo nekaj, da se mi njegov smehljaj ni dopadel”, je vzkliknil.

A te besede že niso več odmevale med štirimi stenami sobe 47. Odnese jih je veter na križišču dveh ulic. Toliko poti je bil že prehodil!...

★ ZA POUK IN ZABAVO ★

Kako se množijo posamezni narodi

Če se ozremo po življenju civiliziranih in manj civiliziranih ljudstev ter primerjamo Vzhod z Zapadom, Azijo z Evropo, moramo ugotoviti, da je Azija mnogo na boljšem glede pomnoževanja prebivalstva. Pri vzhodnih, več ali manj primitivnih ljudstvih, ne spada družinski prirastek v kompleks tako zvanega "socialnega vprašanja". Na Japonskem, kjer se rodi največ otrok, računajo na vsak par 4 otroke. Tako je bilo pred dobri tridesetimi leti, tako je še danes.

Na Vzhodu sledi Japonski, Indija, o Kitajski pa ni točne statistike. Če pa se pomaknemo iz Azije proti Evropi in pride mo do Rusije, opazimo takoj vplive Zapada: v Rusiji se rodi že manj dece kakor na Vzhodu. Pred vojno so računali tam na vsak zakon po 5 otrok, danes imajo komaj tri otroke. V primeri z Vzhodom imamo torej že nazadovanje a glede rojstev ima Rusija napram ostali Evropi še vedno prvo mesto.

Kmalu za Rusijo prideta na vrsto Italija in Irska. Tudi tam se rode v vsakem zakonu povprečno trije otroci. A tudi v teh dveh deželah je opaziti nazadovanje v primeri s predvojno dobo. Takrat je prišlo v Italiji in na Irskem na vsak zakon povprečno 4 do 5 otrok.

Anglija je še na slabšem, ker so začela rojstva nazadovati prej kakor v drugih evropskih deželah. Pred vojno so imeli povprečno 3,5 otrok v zakonu. Zdaj jih imajo 2,06. In Francija, ki je bila še nedavno razvpita kot jalova dežela zaradi svojega sistema dveh otrok, ker je imela povprečno 2,9 dece v zakonu, se drži danes z 2,2 otrokoma pred mnogimi drugimi državami.

Ameriko so še nedavno povelečevali kot "deželo otroka". Toda številke o nazadovanju porodov kažejo, da že davno ni več vredna tega imena. Še okoli l. 1900 so računali v Ameriki

na zakon po 4,5 otrok. Danes pride tam na zakon povprečno 2,1 dece. A še pod nivojem Amerike je Nemčija, ki so jo pred vojno hvalili kot eno najbolj rodovitnih držav v Evropi. Nemčija ima danes v zakonu povprečno 1,9 otrok, padla je torej pod toliko zasmehovani sistem dveh otrok v Franciji! Vsak tretji Nemec umre danes neporočen, zakonci pa imajo malo ali nič otrok. Če se bo ta proces nadaljeval še 45 let, bo izgubila Nemčija 20 milijonov prebivalcev. L. 1913 je rodilo 1000 omoženih Nemk med 15. in 45. letom povprečno 130 otrok. Danes jih rodi isto število komaj 69.

Toda ti pojavi se ne opažajo samo v Nemčiji, doma so tudi v drugih deželah, čeprav morda v manjši meri. Nazadnje veljajo tudi za nas.

BAKTERIJE — ZDRAVIJO BOLEZNI

Na univerzitetni kliniki v Muenstru so preizkusili z najlepšim uspehom nenavadno zdravilno metodo. Na primernih redvih so vzgajali v velikih množinah tako zvane toplotne (termofilne) bakterije, ki proizvajajo s svojimi življenjskimi procesi stalno, enakomerno toploto 65 do 68 stopinj.

Ta toplota je za marsikatero medicinsko svrhu sijajno uporabljiva in ni treba drugega, kakor da položijo na pacienta s temi bakterijami napolnjene obkladke.

Takšne obkladke so uporabili na omenjeni kliniki zlasti proti vsakršnim obolenjem v sklepih in v primerih srčnih motenj. Tudi pri žilodčnih oteklinah je pokazala nova metoda že s prvim obkladkom presenetljive uspehe, bolečine so namah nehale.

Pacient prenaša te obkladke brez težave še po 12 urah, kar se ne dogaja pri drugih ogrevalnih načinih.

**ČE SMO VAM POSLALI
2 IZVODA
IXROČITE ENEGA PRIJATELJU**

NEWYORSKE PROMETNE PREGLAVICE

Newyorske prometne razmere so nedavno premotrili od konca do kraja in ugotovili da je treba ves promet temeljito preurediti. Predvsem je treba pospešiti tempo, ki naj postane za 30 odst. hitrejši.

Povod za pospešitev prometa je dalo dejstvo, da je promet čedalje bolj zastajal v velikih ulicah od 1. do 5. avenije, od Batteryja do Haarlema. Tam so se ustavljali avtomobili v neskončnih verigah, ker niso mogli naprej. Ljudje, ki so se do tam prerili z lastnimi avtomobili, so puščali vozila kar na ulici in so rajši vstopili v cestno železnico, s katero so hitreje prišli naprej.

Reforma cestnega prometa v bistvu ne bo zahtevala novih stroškov. Prometno redarstvo je samo sklenilo pospešiti promet v okviru obstoječih sredstev. Edina sprememba je novi vodja prometne policije, ki je prišel iz Chicaga, ki slovi za najprometnejše mesto na svetu. Ta mož bo preuredil cestni promet tako, da se bo hitreje razvijal kakor doslej.

Na 50 najprometnejših točkah bodo postavili posebne nadzorstvene redarje, ki bodo z razglednih stolpov regularili promet ter bodo med seboj neprestano v stiku. Ti redarji bodo imeli pravico spreminjati svetlobne signale na prehodih po lastni uvidevnosti. Tako bo dosežena harmonija na vseh prometnih točkah in bodo tudi izključene katastrofe.

Konjska vprega se bo morala popolnoma umakniti z glavnih prometnih ulic v stranske. Posledica bo, da si bodo morala mnoga podjetja v glavnih ulicah omisliti avtomobile namestu konj. Konjski promet je namreč v New Yorku mnogo večji, kakor bi kdo pričakoval.

"Nova metla" newyorskega prometa upa, da bo v najkrajšem času pomela z dosedanjjo počasnostjo in da bo prinesel 30 odst. pospešek prometa vsem avtomobilistom in pešcem občutno olajšanje.

Kako boš bolje prebavil

Preden sedemo k mizi, pravi neki zdravnik, ležimo in zadremljimo za četrto ali pol ure. To nam bo silno koristilo! Po jedi pa je pasivno gibanje koristnejše nego ležanje. Seveda je silne važnosti tudi mir med obedom ali večerjo. Iz zdravstvenih ozirrov bi morali med jedjo zavračati vse, kar nam jemlje pokoj. Če hočemo dobro prebavljati, se ne smemo jeziti ne vznemirjati, niti čitati ali se pomenkovati o razburljivih stvareh. Telo in duh naj mirujeta in naj se izživljata v sladki harmoniji. Časopisa ne vzemi med jedjo nikoli v roke, pravi zdravnik.

Nasprotnik spanja po kosilu ta strokovnjak sicer ni, vendar svetuje, naj ne počiva človek po jedi nikoli dalj nego pol ure. Prijateljem pasivnega gibanja po jedi pa je priporočati, če so ljubitelji nikotina, cigaro. Kajenje ustvarja zadovoljstvo in pospešuje prehrano. Kajenje po jedi ni nikoli škodljivo, kajenje na prazen želodec pa je že marsikomu vzelo apetit in se bridko maščevalo.

NIČ VAS NE STANE

nam pa pomagajte:
Opozorite svoje znanca na
"NOVI LIST"

KDOR BOLEHA ZA KAPAVICO

MORA

VEDETI, da:

- 1) Ni priporočljivo zdraviti se na mesečne obroke, ker se na ta način okrevanje samo zavlačuje.
- 2) Ni priporočljivo podvreči se brezplačnemu pregledu niti poslušati brezplačne nasvete, ker se bolniki s tem navedno samo varajo.
- 3) Ne sme dovoliti aplikacijo nobenih injekcij, ker je to zastarel način zdravljenja, ki povzroča razne komplikacije.
- 4) Ne sme jemati zdravil brez izrecnega zdravnikovega predpisa, ker bi si sicer samo zastrupil želodec in uničeval živce.

OBRNITE SE NA

NIMAMO PRAKTIKANTOV NITI BOLNIŠKIH
STREŽNIKOV

ODPRTO OD 10. do 12. in od 15. do 21. ure

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

BRASIL 923

Restaurant Europeo

EDINO SLOVENSKO ZBIRALIŠČE

Prvovrstna kuhinja

ZABAVA IN PLES VSAKO NEDELJO POPOLDNE

Za obilen obisk se priporoča

LUKA DIVIČ

RECONQUISTA 542

U. T. 31 Retiro 1617

DOCK SUD

(Prov. Buenos Aires)

Calle Facundo Quiroga 1441

nasproti komisarije

EDINA NAŠA SLOVANSKA LEKARNA

Pojasnilo o vašem zdravju lahko dobite osebno ali pismeno v moji lekarni.

FRANJO HUSPAUR

HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD VESTNEGA IN ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA, ZATECITE SE NA

CLINICA MEDICA CANGALLO DR. A. GODEL

Zdravi ravnatelj dr. A. GODEL

**Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje
BLENORAGIJE - KAPAVICE**

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJ.
ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH

SPOLNE (606-914) - Krvne in Kožne Bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČEN
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno spanje — Specijalisti za pljučne, srčne, jetrne, živčne in reuma tične bolezni.

ŽARKI X - DIATERMIJA - ANALIZE

Govori se slovensko.
Sprejemanje strank od 9. do 12. in od 15. do 21. — Ob praznikih od 9. do 12. ure.

Calle Cangallo 1542

FILMSKA LJEPOTICA JEAN MUIR, KI JE DOMA S SKOTSKEGA.

Ženski kotiček

Migljai za hišne gospodinje

Preslano jed popravimo s tem, da ji pridamo košček sladkorja. S tem jedi ne boš osladila, ker se ves slad tega koščeka uporabi za nevtraliziranje slanega okusa.

Madežev od saj ne smeš mencati, ker se pri tem le še bolj poglabijo v blago. Najbolje je, da saje nekoliko iztreseš in iztreplješ, potem pa posuješ s soljo. Pozneje suho izkrtačiš. Če se je madež zajedel v blago, ga odstraniš s tem, da ga previdno drgneš z mehkim kruhom.

Skrb za čevlje. Da bi ostalo usnje dolgo mehko in voljno in da bi se ohranila prvotna oblika čevlja, je treba pri čiščenju paziti na sledeče: Črno, gladko usnje se čisti le z redko kremo, ki jo naneseš s krpo ali mehko krtačico.

Za boxcalf rabimo gostejšo kremo. Barvni ševro se čisti z redko kremo, ki pa naj ima temnejšo barvo kot obutev sama. Madeže na rumenih ali sploh svetlih čevljih odstranimo s tem, da madež nekoliko omočimo z bencinom in nato zrađiramo z mehko radirko. Belo jele-

novo kožo namažemo z redko belo kremo in zdrgnemo z gobico. Posušiti se mora obutev iz bele kože le v senci, ker bi na solncu belina porumenela. Enako čistimo tudi belo platneno obutev. Praški niso priporočljivi, ker preveč praše. Lakaste čevlje, ki so se zmočili, najpoprej posušimo na solncu ali v topli sobi. Nikoli se ne smejo snažiti mokri. Še lena suhe, ki smo jih prej očistili prahu in blata, natresemo vazelina ali zelo redke kreme. Nato se obutev posvetli zopet z drugo čisto krpo ali krtačo.

UŽIVAJ SADJE!

Vsako sadje v vsaki obliki in k vsakemu obedu ni nobena sladkosnednost, temveč koristna izpopolnitev naše prehrane. Posebno otroški organizem ve prav dobro, zakaj je tako poželiv na sadje.

Vendar pa je tudi pri uživanju sadja potrebna neka mera previdnosti, kajti nepremišljenost se utegne maščevati na zdravlju in življenju. Pred vsem bi morali vsako sadje pred zaužitjem načeloma oprati, najsi bo sadje z domačega vrta ali s trga. Neupoštevanje tega

pravila daje neštetim bacilom priliko, da pokažejo v človeku, kaj znaajo.

Grda navada je piti na sveže sadje vodo. Griža, težke želodčne motnje in podobno utegne biti posledica te razvade. Če že moraš piti, pij kvečjemu čašo kave, a še k tej vzemi nekaj trde hrane, kruha, prepečenca ali podobnega.

Nezrelo sadje je menda posebna poslastica za otroke — ki se pa maščuje z netočnostjo, želodčnimi motnjami, slabostmi i. t. d. Starši naj strogo pazijo, da si otroci s takšnim sadjem ne pokvariyo zdravja.

Na koncu navedimo še eno razvado, ki lahko miselnemu človeku sicer ne škoduje neposredno, utegne

LETNIH \$ 5.—

ni mnogo za dober in zanimiv list velikega formata

NAROČITE SE!

pa hudo škodovati sočloveku: Meta nje sadnih ostankov, jeder, lupin na cesto je povzročilo že neštetokrat da je človeku na njih spodrsnilo, da si je zlomil kakšen ud si naprtil kakšno dolgoletno zlo. Tudi v tem pogledu je treba imeti nekaj obzira do svojega bližnjega.

Prvi modeli za zgodnje poletje

Kaj pravi moda, kakšne bodo obleke, kakšno bo blago v bližnji bodočnosti? To so vprašanja, ki večkrat "belijo glave" našemu ženskemu svetu. Koliko krat slišiš prijateljico, ki pravi: "Pa res ne vem, kakšno blago bi kupila in kako bi naredila ali dala delati!"

"Novi list" hoče tudi v tem oziru priskočiti svojim cenjenim čitateljicam na pomoč s tem, da jih od časa do časa opozori na nove težnje in smeri v modi ter jim v tem pogledu da kakšen migljaj.

Bližajo se topli dnevi. Tu, v Argentini traja prehod iz zime v poletje prav malo čaga. Pomladi skoraj ni, ker začne sonce počeno greti takoj ko so minuli hladni dne-

vi. Nimamo onega počasnega, a lepega, probujanja narave k novemu življenju. Ko si odložila površnik, si lahko takoj pripraviš poletno odelo. To moramo pri reševanju naših garderobnih problemov tudi primerno vpoštovati.

Iz vzorcev, ki jih prinašamo v tej številki, bo čitateljica takoj videla, da imamo v letošnji modi nekaj novega: utirajo si pot progaste tkanine, katere bodo najbrž kmalu izpodrinile one "z rožcami", ki so gospodovale v poslednjih dveh ali treh letih.

Ni rečeno, da mora biti vsa obleka iz ene vrste blaga, torej vsa progasta. O tem odločujejo okus in pa še mnogi drugi malenkostni in va-

žni vzroki, o katerih pač ne bomo razpravljali na tem mestu.

Modeli, ki jih prinašamo, in ki so od dunajskega modnega mojstra Ungarja, nam kažejo razne kombinacije, pri katerih pride progasto blago na različne načine do veljave. Če se uporabi samo za bluzo, se lahko doseže lep efekt, če tečejo proge na ramenih vodoravno, na spodnjem delu bluze pa navpično. Progasto blago pa lahko služi samo za garnituro, kakor vidimo na drugem modelu, kjer se je vporabilo za kravato ter okrog pasu, da tvori nekak prehod od bluze na krilo. Z primerno izbero barv se dosežejo lepi učinki.

MEDICINAL NEWS

Največja klinika v Buenos Aires

katera ima 12 posebnih konzultorijev za razne bolezni, in jim na-
čelujejo zdravniki — ravnatelji

Oddelek za Moške

Vodja Dr. Bacigalupo, bivši zdravnik pri "Departamento de Higiene" ter bivši ravnatelj italijanske bolnice v Rosariju

ODDELEK ZA SPOLNE BOLEZNI

Na mesečne obroke od 10.— pesov

Temeljito zdravljenje kapavice, zastarele in začetne, in tudi njenih posledic, kakor bolezni mehurja, obisti, prostate ter spolne slabosti.

Zdravijo se v tej kliniki bolni na kapavici:

- C. R. — Preko pet let zastarela kapavica: popolno ozdravljenje se doseže v dveh mesecih.
- L. F. P. — Kapavica in akutna cistitis: Ozdravljenje se doseže v enem mesecu.
- B. Q. — Urethritis ter akutna kapavica: Ozdravljenje tekom 10 dni.

606 IN 914

Ta oddelek vodi specializiran zdravnik bolnice Ramos Mejia. Z modernim zdravljenjem se dosežejo najugodnejši uspehi SLABOST: Posebno zdravljenje do popolnega okrevanja

Oddelek za Ženske

Vodja Dr. A. Antonelli, zdravnik bolnic Rawson in Ramos Mejia
PORODI: normalni in težki
BOLEZNI: maternice, jajčnikov, žlez itd. Metritis, vaginitis, polipi, zastrupljenje, dismenoreas, mesečno pranje, beli tok.

GLAVNI KLINIČNI ODDELEK

Bolezni: pljuč, jetika, srce; želodčne bolezni, živčne bolezni in bol. mehurja.
Revmatizem.

SIBKOST: Zdravljenje z injekcijami brez bolečin.

HEMOROIDI: Radikalno zdravljenje brez operacije.

BOSIO: Najmoderneje metode za popolno ozdravljenje.

Oddelek X-Žarkov

Popolne moderne instalacije

Radioskopija in radiografija 10.— pesov Teleradiografija

ODDELEK ZA ZDRAVLJENJE Z ELEKTRIČNIM TOKOM

Najmodernejši stroji

POSEBEN ODDELEK ZA OTROŠKE BOLEZNI

LABORATORIJSKI ODDELEK

Vsakovrstne analize. Laboratorije je organiziral zdravnik, ki ima dvajset let izkustev v evropskih in tukajšnjih bolnicah

Analize krvi, seča, pljunka. Céfalo raquídeo. Líquido de punción. Wassermannove in Khanove analize

SANATORIJSKI ODDELEK

Ker razpolaga naš zavod z obsežnimi prostori, se vam nudi prilika, da nam izročite v oskrbo in za zdravljenje slehernega bolnika, in sicer za nizke cene. Zdravili ga bodo zdravniki, ki imajo dolgoletne izkušnje iz evropskih bolnic: berlinskih, pariških, dunajskih itd., kakor tudi tukajšnjih.

POMNITE:

Ko čutite, da niste zdravi, pridite k nam, kjer vas bodo pregledali strokovnjaki, ki prav tako postopajo z revežem kakor z bogatinom.

KONZULTACIJE SO BREZPLAČNE ZDRAVIMO TUDI NA MAJHNE MESEČNE OBROKE

Naši zdravniki, katere vodijo plemeniti cilji, so prepričani, da vršijo človekoljubno nalogo s tem, da iščejo leka za vašo bolezen ter prinesejo na ta način mir v vaše domove.

NE POZABITE:

Oči, nos, grlo, sluh, srce, pljuča, želodec, sušica, prebavni organi, slaba prebava, spolne bolezni, slabost.

ZENSKÉ BOLEZNI: maternica, kožne bolezni, mesečno pranje, sifilis, kapavica, — Revmatizem. Krvne bolezni. Živčne bolezni.

GOVORIMO SLOVENSKO

Sprejemanje strank od 9.—12. in od 15.—21.
Ob nedeljah in praznikih od 9.—12.

U. T. 35, Libertad 5410

28 SUIPACHA 28

GOSPODARSKE VESTI

Akcija za avtomobilsko tvornico v Jugoslaviji

V začetku letoznjega leta je trgovinsko ministrstvo v sporazumu z ostalimi zainteresiranimi ministrstvi razpisalo pogoje za osnivanje avtomobilske tovarne v Jugoslaviji. Za to vprašanje so se zanimale skoraj vse svetovne tvrdke. Trgovinsko ministrstvo je prejelo veliko število ponudb zlasti iz Nemčije in Francije. Najpovoljnejše so bile ponudbe tvrk Berlier, de Loier in Zauer, s katerimi je ministrstvo nato stopilo v podrobnejše razgovore. Pred nedavnim se je vršila pri ministrstvu trgovine širša konferenca, katere so se udeležili poleg zainteresiranih ministrstev in oblastev tudi predstavniki omenjenih treh tvrdk, ki so bile zastopane po svojih generalnih direktorjih. Na konferenci pa se ni prišlo do sporazuma, ker so vse tri tvrdke stavile deloma nesprejemljive pogoje. Med drugim so zahtevale, da se obveže država vsako leto odkupiti najmanj 800 avtomobilov, da bi se na ta način zagotovila rentabilnost podjetja. Poleg tega so zahtevale izključno pravico proizvodnje avtomobilov v Jugoslaviji za dobo 10 let, oprostitev vseh državnih, banovinskih in občinskih davkov, carine prost uvoz potrebnih ter še razne druge ugodnosti. Pogajanja se bodo še nadaljevala. Kapaciteta tovarne, ki se namerava zgraditi, bi morala znašati letno 1000 avtomobilov.

Jugoslovanske državne finance

Jugoslovansko finančno ministrstvo izdaja vsak mesec obsežna poročila o državnih dohodkih in izdatkih, ki nudijo točno sliko stanja državnih financ, tako da je javnost v tem po-

gledu stalno poučena.

Obsežno številčno gradivo, ki ga nudijo ta mesečna poročila, seveda ni tako lahko razumljivo, zlasti glede gibanja financ v dobi od začetka aprila do konca avgusta, ko se morajo dohodki i nizdatki obračunavati ločeno na račun novega in starega proračuna, zakaj finančno leto ne preneha s koncem marca, temveč teče do konca avgusta; v tej dobi se obračunavajo še izdatki, pravilno angažirani do konca marca, in tudi dohodki, ki gredo še na stari proračun.

Če hočemo dobiti torej bolj enostaven pregled gibanja državnih financ v teh mesecih, moramo skupaj upoštevati dohodke in izdatke po novem proračunu ter dohodke in izdatke po starem proračunu.

Od nekdanj so v naših državnih financah najtežji meseci od aprila do avgusta, torej tik pred novo letino, potem pa se situacija naglo izboljša, k ose proti jeseni znatno dvigne vplačilo davkov. Lani smo imeli v prvem četrtletju proračunskega leta (april—junij) deficit od skoro 300 milijonov Din, ki pa smo ga v jeseni naglo izravnali.

Tudi letos ne bo drugače in ne more biti drugače. Kakor lani pa je tudi letos pričakovati, da se bo položaj že v septembru bistveno izboljšal, zlasti ker je bil letos tudi v dobi april—junij položaj vsekakor ugodnejši nego lani. Seveda pa ne more biti govora o kakem suficitu.

Iz mesečnega poročila fin. ministrstva za junij je razvidno nasl. pravo stanje državnih dohodkov in izdatkov v razdobju april—junij (v milijonih Din):

	april—maj 1933		
po prorač.	dohodki	izdatki	
1933/34	1388.0	1153.7	-234.3
1932/33	37.	378.7	-277.2

april—junij 1933	1425.5	1532.4	-106.9
april—junij 1932	1241.7	1519.5	-277.8

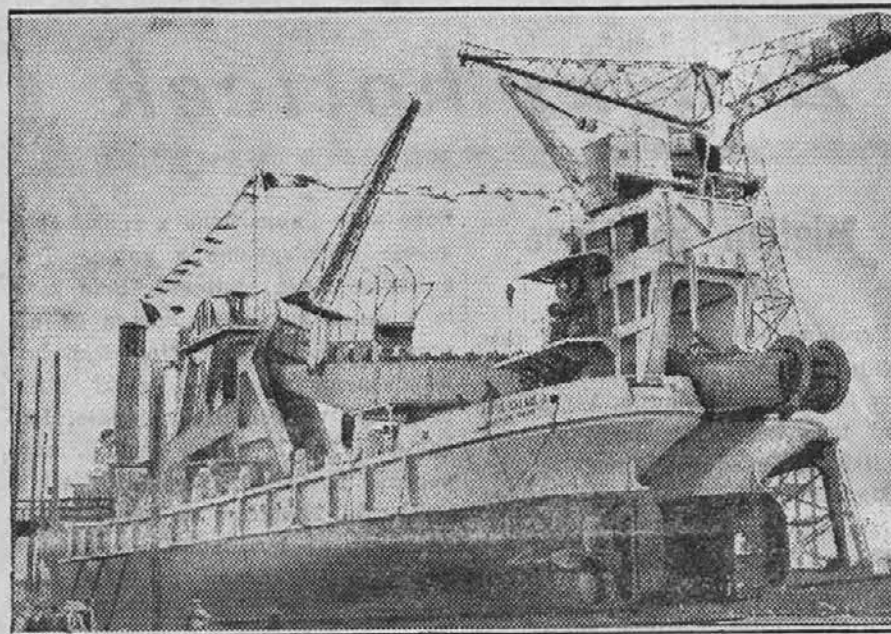
Gornje številke, ki se nanašajo na dohodke in izdatke državne administracije, kažejo torej, da je tudi letos v prvem četrtletju proračunskega leta obstojal deficit, ki pa bo v jeseni

kmalu pokrit. Gornjo številko od 106.9 milijona Din je treba, če jo hočemo primerjati z lansko številko (277.8 milijona in) povečati še za oni znesek, kolikor je bil računski preseček državnih gospodarskih podjetij v novem fin. letu vnešen med dohodke državne administracije (železnice so imele n. pr. po novem proračunu 297 milijonov izdatkov in 427 milijonov dohodkov, in je razlika le računski preseček). Deficit letošnjega prvega četrtletja znaša pravilno okrog 200 milijonov, kar je vsekakor manj nego lani.

Za presojo naših državnih financ pa je bolj važna ugotovitev, da se morajo letos kriti izdatki državne administracije le s proračunskimi dohodki. Čeprav s obili izdatki letos navzlic ukinjenju anuitetske službe za zunanje dolgeve za malenkost večji nego so bili lani (letos v prvem četrtletju 1532 milijonov, lani pa 1520 milijonov), smo vendar v prvem četrtletju (marc—junij) še razmeroma dobro odrezali in bomo v jeseni gotovo dosegli popolno ravnotežje. Zlasti donos neposrednih davkov je bil letos v razdobju april—junij razmeroma znaten, kar je deloma pripisati tudi strogi praksi pri izterjevanju. V razdobju april—junij je bilo vplačanih 385 milijonov Din neposrednih davkov, lani pa le 288 milijonov.

Zadnji dve leti je bil položaj vsekakor slabši, saj je moral finančni minister za kritje primanjkljaja državne administracije in drž. podjetij dobiti znatna izven proračunska sredstva, tako 600 milijonov od Narodne banke, okrog 900 milijonov od izdaje srebrnikov, skoro 500 milijonov od Poštne hranilnice (v letih 1931 in 1932 po bilanci P. H.); od lanskega proračuna pa je ostalo po izkazu fin. ministrstva za junij še za 497 milijonov likvidnih a neizplačanih računov; v celoti gre tu za okrog 2 in pol milijarde.

Uravnoteženje državnih dohodkov in izdatkov pa je najvažnejši faktor za stabilnost dinarja, kajti deficitno finančno gospodarstvo je za dinar bolj nevarno, kakor marsikateri drugi moment. Bodoče ravnotežje državnih financ pa bo gotovo šele prav zasigurano, če bomo uredili vprašanje naših kreditnih razmer, ki še nujno čaka rešitve.

Slika nam kaže največji parnik za čiščenje morskega dna. Uporabili ga bodo v francoskem pristanišču Boulogne.

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope bodo prispeli:

V septembru:

30. — Flandria

V oktobru:

2. — Monte Rosa
3. — Principessa Maria
7. — Highland Brigade
8. — Massilia
9. — Oceania
9. — Campana
12. — Asturias
13. — Almeda Star
13. — Conte Grande
13. — Madrid
16. — Monte Olivia

Proti Evropi bodo odpluli:

V septembru:

30. — Belvedere

V oktobru:

4. — Arlanza
5. — Flandria
5. — C. S. Agustín
5. — Kerguelen
5. — Highland Princess
6. — G. Osorio
10. — Massilia
13. — Monte Rosa
13. — Oceania
15. — Campana
18. — Asturias
19. — Highland Brigade
19. — Almeda Star

VREDNOST DENARJA

Banco de la Nación je včeraj

za:	plačeval:	računal:
100 dinarjev	5.05	6.05
100 lir	20.55	22.85
100 šilingov	43.70	49.70
100 milreis	Po dogovoru	
100 šil. kron	11.15	13.05
100 čilskih pesov	Po dogovoru	
100 peset	34.75	36.40
100 USA-dol.	251.60	288.60
100 fr. frank.	15.30	17.00
1 funt št.	12.00	13.50

ZA KRATEK ČAS

V šoli.

Učitelj: "Tvoje računske naloge so vedno napačne. Kako je to?"

Jožek: "Ne vem".

Učitelj: "Ali ti nihče ne pomaga doma?"

Krvavi izgredi v Cordobi

V četrtek zvečer se je vršil v Córdoba protestni shod proti fašizmu. Sklicala ga je bila socialistična stranka in njenemu vabilu se je odzvala velika množica.

Ko je eden izmed govornikov izrekel, kakor zatrjuje policija, nelaskavo mnenje o argentinski vojski, je med poslušalci nastal prepir in kmalu so se slišali tudi strelji.

Ljudje so začeli bežati na vse strani in, ko se je trg izpraznil, so oblasti ugotovile, da so streljali ranili osem oseb. Eden izmed ranjencev, socialistični poslanec Guevara, je pozneje izdihnil v bolnišnici.

Tako se glasi poročilo, ki ga je objavila policija.

Oblasti so uvedle preiskavo ter so aretirale več oseb, da bi dognale, kdo je povzročil prelittje krvi.

Jožek: "Oče mi pomaga."

Učitelj: "To je čudno. Kaj pa je tvoj oče?"

Jožek: "Natakar."

Premeteni Jurček.

Jurček: "Mama, ali mi daste deset centavov za reveža?"

Mama: "Kje pa je revež?"

Jurček: "Na oglu stoji in prodaja sladkorčke."

Luknja v žepu.

Učitelj: "Koliko je 10 manj 10?"

Učenec molči.

"No, ne veš tega? Ako bi imel bankovec za 10 dinarjev v žepu in bi ga izgubil kaj imaš potem v žepu?"

Učenec: "Luknjo."

Dobri nasveti za potovanje

Ako le mogoče, si poišči na vlaku sedež med dvema debelima ženskamama za primer, da se zgodi železniška nesreča.

Ako greš v hotel prenočit, se izdaj za profesorja, ker ti natakarji ne bodo zamerili, ako pozabiš na napitnino.

Ne glej prečesto v kozarec!

Matija: "Povej mi, Jaka, zakaj ti zmeraj mežiš, kadar piješ?"

Jaka: "Zato, ker mi je zdravnik že parkraj svetoval, naj ne gledam prečesto v kozarec!"

Dr. J. HAHN

ŽENSKE BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE, JAJČNIKA, NOTRANJE BOLEZNI: ŽELODČNE IN MOSKE BOLEZNI: KAPAVICA

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601
Sprejema od 3. do 8. zvečer
NIZKE CENE

IZPLAČA SE VAM OBISKATI

BANCO COMERCIAL DEL PLATA

AVDA. DE MAYO 652 - U.T. 33-1333 - BUENOS AIRES

KO HOČETE NALOŽITI DENAR ALI GA
NAKAZATI. KO HOČETE KUPITI VOZNE
LISTKE, KREDITNA PISMA ITD. TER

VEDNO

Ko rabite kakršnokoli pojasnilo v bančnih
poslih. Dobili boste vse potrebne nasvete in

navodila

V

SLOVENSKEM ODDELKU